

Небесна кара

▶ СТОР. 7

Мій друг
збирає дрони

Проблема

▶ СТОР. 8

Весна наближається,
а міни на полях залишаються

Повернення
вкраденої
пам'яті

Митрополита, ладного битися з московитами,
покарали забуттям на століття

▶ СТОР. 10

У НОМЕР:

Сенат США схвалив законопроект про допомогу Україні

Сенат США у фінальному голосуванні підтримав законопроект, який передбачає допомогу Україні, Ізраїлю і Тайваню у 95 мільярдів доларів, 60 млрд з яких — на підтримку саме нашої країни. Тепер законопроект можуть передати до Палати представників. «Влячний Чаку Шумеру, Мігчу Макконнеллу та всім сенаторам США, які підтримали продовження допомоги Україні в нашій боротьбі за свободу, демократію та цінності, що мають для нас усіх величезне значення, — написав у соціальній мережі Президент України Володимир Зеленський. — Нам в Україні подальша допомога США дає змогу рятувати людські життя від російського терору. Це означає, що життя в наших містах триватиме й переможе війну. Американська допомога наближає справедливий мир в Україні та відновлює глобальну стабільність, що сприятиме більшій безпеці та процвітання для всіх американців і всього вільного світу».

Не час сіяти, на радість кремлю, зерна розбрату

«Українське зерно, навмисно розсипане по польській трасі, — це, звичайно, дуже обурлива картинка. Вона емоційно і миттєво зачіпає за живе українців, яким це зерно під час війни дається дуже важкою ціною. Зачіпає болісно нашу генетичну пам'ять про Голодомор! Наше зерно, зібране частогусто на розмінованій землі, зібране під звуки сирен і рашистських ракет... псувати ось так зерно — то для нас великий гріх». Так написала Заступниця Голови Верховної Ради України Олена Кондратюк у Фейсбуці, коментуючи ситуацію на прикордонному пункті «Ягодин — Дорогуськ», де польські фермери, котрі проводять акцію протесту та блокують рух автотранспорту, 11 лютого пошкодили кілька фур з українським зерном, що після проходження митних процедур в'їхали на територію сусідньої держави.

▶ СТОР. 9

Прем'єр зустрівся з представниками МВФ

Про впровадження реформ та фінансування України на цей рік йшлося під час зустрічі Прем'єр-міністра Дениса Шмигала з командою Міжнародного валютного фонду на чолі із заступником директора Європейського департаменту МВФ Умою Рамакрішнан. Прем'єр-міністр подякував Фонду за успішний другий перегляд програми розширеного фінансування (EFF) на 15,6 млрд доларів. Він наголосив, що МВФ — один із найбільших фінансових партнерів нашої країни: «Загалом за 2022—2023 роки Фонд надав Україні понад 7 млрд доларів США. Цього року очікуємо від МВФ 5,4 млрд доларів. Системно працюємо для забезпечення макроекономічної стабільності».

Скорботний шлях Бахмуту

Писанкар з Бахмуту Дмитро Денисенко.

Символом надії на відродження знищеного рашистською армією колись квітучого міста Бахмут, яке до вторгнення РФ було культурним і освітнім центром, центром соляної промисловості на Донеччині, стала виставка «Скорботний шлях Бахмуту», що відкрилася у Національному заповіднику «Софія Київська». Назва виставки не випадкова — місто, яке вперше згадується в документах як «сторожа Бахмут» від 1571 року і де до повномасштабної війни проживало понад 70 тисяч мешканців, фактично повністю зруйноване окупантами і перетворилося на привид із руїн.

В експозиції, присвяченій загиблим воїнам, які захищали Бахмут, та мирним мешканцям, — цикл художніх і графічних робіт Via Dolorosa майстра традиційних народних ремесел Дмитра Денисенка «Народного музею писанкарства та розвитку народних ремесел Бахмутського міського народного дому».

▶ СТОР. 6

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

ПОДІЯ

Майбутнє України — в НАТО

Очільники МЗС країн Веймарського трикутника — Франції, Німеччини та Польщі — виступили зі спільною заявою, наголосивши на незмінній підтримці України. Міністри закликали до ухвалення 13-го пакету санкцій проти РФ. «росія не може розраховувати на втому Європи, але повинна очікувати на повну відповідальність за всі незаконні дії та злочини, скоєні в Україні. Усі російські винуватці мають бути притягнуті до відповідальності», — йдеться в заяві.

Три країни наполягатимуть на подальшому розвитку військового потенціалу та європейської співпраці у сфері озброєнь, а також на збільшенні оборонних витрат ЄС. «Ми повністю підтримуємо право України обирати власні механізми безпеки. Разом ми продовжуватимемо підтримувати прогрес України в досягненні оперативної сумісності та додаткових реформ у секторі безпеки. Майбутнє України — в НАТО», — наголошено в документі.

ФРОНТ

720 діб терору та обстрілів...

Як повідомив речник Генштабу ЗСУ Андрій Ковальов, протягом доби на ранок 13 лютого відбулося 84 бойових зіткнення. Загалом ворог завдав 5 ракетних та 113 авіаційних ударів, здійснив 135 обстрілів із РСЗВ по позиціях наших військ та населених пунктах. Внаслідок російських терористичних атак, на жаль, є поранені серед цивільного населення. Руйнувань та пошкоджень зазнали багатопверхові та приватні будинки, а також інша цивільна інфраструктура.

▶ СТОР. 12

КОРОТКО

■ Кожен 12-й житель Волині — втікач від війни! Рятуючись від війни та її наслідків, на Волинь прибули 152 переселенці. Загалом область прийняла 79 195 вимушено евакуйованих осіб. Статус ВПО мають 46 795 людей, з них 13 054 — діти. Серед ВПО — 2140 людей з інвалідністю, 6 785 пенсіонерів, 89 багатодітних сімей, 12 сімей батьків-одиноків, **інформує наш власкор Микола ЯКИМЕНКО.**

■ На Полтавщині послугу «Соціальне таксі» надають у 33 громадах. При цьому в 24 громадах їхні мешканці мають змогу користуватися спецавтомобілями, обладнаними підйомними платформами для перевезення осіб з інвалідністю, **передає наш власкор Василь НЕІЖМАК.**

■ Упродовж тижня Тернопільська громада передала військовим рефрижератор, 40 комплектів захисного обмундирування, п'ять екранів, дві зарядні станції та 120 FPV дронів. Днями на передову до артилеристів «полетіли» 30 дронів, **дізналася наш власкор Ірина ПОЛЬОВА.**

Зону відчуження планують перетворити на зону відродження

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

У форматі відеоконференції відбулося чергове засідання парламентського Комітету з питань екологічної політики та природокористування. У заході, зокрема, взяли участь народні депутати, керівники та представники Мінагрополітики, МВС, Держводагентства, Державного агентства України з управління зоною відчуження (ДАЗВ), ДСНС, Держспецв'язку, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Секретаріату Кабінету Міністрів, підприємств та громадських організацій.

На засіданні презентували Стратегію розвитку територій у зоні відчуження і зоні безумовного (обов'язкового) відселення на 2024—2032 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України № 49-р від 23 січня 2024 року. Доповідати про урядову розробку голова Комітету з питань екологічної політики та природокористування Олег Бондаренко запросив міністра захисту довкілля та природних ресурсів Романа Стрілець.

Стратегія має на меті сприяти створенню інвестиційних можливостей, приймати законодавчі рамки, вводити законодавче право для її реалізації.

— Десятки тисяч гектарів зони відчуження можуть стати територією інновацій, наукових відкриттів та збереження унікальних екосистем, а також залучення інвестицій та екологічного лідерства. А після нашої Перемоги — це й українським туристичним магнітом для відвідувачів з усього світу, — зауважив Роман Стрілець.

Окупація зони відчуження, за його словами, являє собою єдиний у світі випадок ядерного тероризму і найбільший виклик щодо відновлення зони після деокупації. «Саме розмінювання цих територій, які сьогодні є потенційно замінованими, ускладнено тим, що ми достеменно не знаємо, якою є зараз ма-

па забруднення цієї зони через перебування російських військ», — зазначив посадовець, нагадавши про те, як окупанти рили окопи у рудому лісі біля Чорнобиля...

Наступна мета Стратегії — це розвиток наукового потенціалу завдяки перетворенню зони відчуження на центр вивчення мир-

ного атома, впровадження нових практик, розвиток наукової та дослідницької інфраструктури.

Саме на території зони відчуження урядовці планують створення енергетичного хабу Європи. «Потенціал для розвитку і вітрової енергетики і, відповідно, сонячної енергетики, там є більш ніж високий. У 2023 році під час відвідування урядової делегації Німеччини нашого міністерства був підписаний відповідний меморандум з німецьким урядом. Є німецька компанія, яка вивчає питання, наскільки розвиток вітрової енергетики в зоні відчуження можливий», — повідомив посадовець.

Також у зоні відчуження є потенціал для розвитку туристичної інфраструктури та біоферного заповідника.

Реалізація презентованої Стратегії заплановано у три етапи. І кожні три роки урядовці обіцяють розробляти відповідний покроковий план, враховуючи досягнення або прорахунки перших етапів.

Після обговорення Комітет прийняв рішення взяти до уваги запропоновану урядом Стратегію розвитку зони відчуження. Затим народні депутати обговорили законопроекти, внесені на розгляд до порядку денного засідання Комітету.

Ірина ШАТРОВА.
Скриншот відео.

Співпраця з поневоленими народами росії має стати державною політикою України

ЗАКОНОДАВЧА ІНІЦІАТИВА

Народні депутати готуються внести у Верховну Раду України проект закону про основні засади державної політики щодо взаємодії з національними рухами корінних поневолених народів російської федерації. Про це йшлося під час засідання парламентської Тимчасової спеціальної комісії з питань взаємодії з національно-визвольними рухами корінних поневолених народів рф.

Нещодавно цю комісію очолила народна депутатка від фракції «Слуга народу» Марія Мезенцева. Свої повноваження їй передав колишній очільник ТСК, представник фракції «Голос» Ярослав Юрчишин. «Складаю повноваження, адже, згідно із законом, не можу поєднувати посади голови Комітету з питань свободи слова та Тимчасової спеціальної комісії, — повідомив він. — Але моя діяльність щодо поневолених народів не зупинить-

ся, я продовжу працювати з тими, хто готовий боротися за свою та нашу державність».

Нова очільниця спеціальної комісії Марія Мезенцева подякувала за довіру колегам, які підтримали її кандидатуру як голови ТСК. У своєму дописі у Фейсбучі вона окремо висловила вдячність Ярославу Юрчишину та всім народним депутатам, а також експертній команді, яка допомагає напрацьовувати важливі й ре-

волюційні закони в межах порушення прав корінних народів росії, котрі прагнуть незалежності.

Марія Мезенцева розповіла, що проект закону, який стосується взаємодії з національними рухами корінних поневолених народів російської федерації, визначатиме правові засади державної політики в цій сфері, запровадить відповідну понятійну систему й термінологію, а також встановить ключові принципи політики та сфери відповідальності органів виконавчої влади. «Законопроект ґрунтується на визначених нормах міжнародного права, передусім засадничих деклараціях ООН», — наголосила парламентарій. За її словами, під час обговорення про-

екту закону розглядалися конкретні питання взаємодії з національно-визвольними рухами черкеського та інгуського народів. Заплановано низку кроків для підвищення інтенсивності такої співпраці. «Наша робота базується на багатьох документах ООН, і ми працюємо над конкретними ідеями в рамках Ради Європи та парламентських асамблей різних міжнародних організацій», — акцентувала Марія Мезенцева.

Під час презентації законопроекту експерти надали «дуже змістовні напрацювання, ключовий меседж яких полягає в тому, що росія системно порушує права людини», зауважив зі свого боку колишній голова комісії

Ярослав Юрчишин. Особливо такі порушення фіксуються, коли йдеться про права Неросіян, підкреслив він. Народний депутат відзначив серйозний рівень підготовки експертів, які презентували законодавчу ініціативу й акцентував: «Маємо публічно засудити дії рф щодо інгуського народу. Щодо черкесів: напраму говоритимемо з представниками цього етносу і надалі проводити спільну роботу». Парламентарій поінформував, що народні депутати мають намір створити робочу групу для доопрацювання проекту закону.

На тому, що співпраця з поневоленими народами росії має стати державною політикою України, напо-

лагає і представник «Європейської солідарності» Володимир В'ятрович. Розповідаючи про засідання спеціальної комісії, він зауважив: «Цей рамковий законопроект, підготовка якого є головним завданням ТСК, визначає правові засади державної політики, запроваджує відповідну понятійну систему й термінологію, визначає ключові принципи політики та сфери відповідальності органів виконавчої влади». Народні депутати одностайно підтримали законопроект, який після остаточного доопрацювання буде поданий на реєстрацію до Верховної Ради України, поінформував Володимир В'ятрович.

Надія СМІЯН.

Системний аудит потенційного житла для ВПО

У ТИМЧАСОВИХ СПЕЦІАЛЬНИХ КОМІСІЯХ

Тимчасова спеціальна комісія Верховної Ради України з питань захисту майнових та немайнових прав внутрішньо переміщених та інших осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії російської федерації проти України заслухала стан виконання затвердженої урядом «Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення» усіма обласними та Київською міською військовими адміністраціями, а також найбільшими містами України.

Голова комісії Павло Фролов звернув увагу на те, що в кожній області проводиться робота щодо пошуку варіантів збільшення місць для

поселення внутрішньо переміщених осіб, проте реальних результатів по будинках і квартирах майже немає, потрібні проривні рішення, які дадуть внутрішнім мігрантам промінь надії на майбутнє. Комісія запропонувала регіональній та місцевій владі посилити роботу щодо формування фондів житла та інвентаризації об'єктів нерухомості для проживання ВПО.

Підсумком системного аудиту всіх потенційних придатних для проживання приміщень в Україні має бути інформаційна база житла для ВПО у кожній області та місті Києві. Запропонували головам усіх ОВА

покращити роботу консультативних кол-центрів (гарячих телефонних ліній) для ВПО, адже жодного вирішення питання там не надають. Звернулися до Прем'єр-міністра з пропозицією доручити регіональній владі разом із органами місцевого самоврядування розробити програми забезпечення соціальним житлом переселенців, в тому числі шляхом викупу житла на вторинному ринку, зауважив на своїй сторінці у Фейсбучі Павло Фролов.

На знімку: під час засідання ТСК.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Боролися з викликами, які виникали перед транспортною галуззю

До Комітету Верховної Ради з питань транспорту та інфраструктури минулоріч загалом на розгляд надійшло 204 проекти законів і постанов, у тому числі 178 проектів законів (із них 20, щодо яких комітет визначений як головний, та 158, щодо яких комітет не головний, але має подати пропозиції) та 26 проектів постанов. Про це йдеться у звіті комітету, який надано «Голосу України».

За 2023-й було організовано та проведено 18 засідань комітету, 16 засідань підкомітетів і робочих груп, десятки робочих нарад, на яких обговорювалися законодавчі ініціативи, також забезпечено отримання висновків і пропозицій щодо проектів актів, узагальнення поправок і пропозицій до них, підготовлено для подання на розгляд Верховної Ради України 26 висновків до законопроектів, з яких комітет є головний, та подано 32 висновки на законопроекти до головного комітету (комітет не є головним).

Проведена робота стала запорукою прийняття парламентом законів України:

► Про внесення змін до Закону України «Про дорожній рух» щодо надання дозволу військовим транспортним засобам у період дії правового режиму воєнного стану використувати у дорожньому русі транспортні засоби з правим розташуванням керма (від 28.06.2023 № 3164-IX).

Реалізація закону дасть змогу та вже допомагає підвищити спроможності Сил оборони України належно та ефективно виконувати покладені на них завдання з відсічі збройної агресії шляхом забезпечення військових та інших підрозділів необхідною технікою, що надходить завдяки волонтерам і нашим міжнародним партнерам як благодійна, гуманітар-

на, технічна допомога, в тому числі за рахунок автомобільної техніки з правим розташуванням керма;

► Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розвитку авіації загальної призначення, адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу у сфері цивільної авіації, встановлення додаткових механізмів здійснення ефективного контролю за забезпеченням безпеки авіації та дерегуляції господарської діяльності у галузі цивільної авіації (від 21.03.2023 № 3007-IX).

Закон спрямований на спрощення доступу на ринки авіаційних перевезень і послуг з наземного обслуговування шляхом адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу у цій сфері, а також закріплення на законодавчому рівні додаткових заходів, спрямованих на підвищення рівня безпеки авіації. Прийняття

цього закону є ознакою незмінності руху до законодавчого забезпечення європейської інтеграції у сфері транспорту;

► Про внесення змін до Повітряного кодексу України щодо діяльності авіації Міністерства внутрішніх справ України (від 29.06.2023 № 3184-IX).

Законодавчі зміни забезпечили включення Міністерства внутрішніх справ України та Служби безпеки України до переліку державних органів, виконання завдань яких класифікує авіацію як державну. Наразі МВС має у своїй системі повітряні судна, а також установи, організації та навчальні заклади, які їх експлуатують з метою виконання завдань із забезпечення національної безпеки і оборони держави, захисту населення, забезпечення діяльності Національної поліції, Держприкордонслужби, ДСНС та Національної гвардії.

22 листопада 2023 року було прийнято закони України у сфері поштового зв'язку:

► Про внесення змін до Закону України «Про поштовий зв'язок» (щодо врегулювання питання випуску цифрової марки) (№ 3499-IX), який направлено на підпис Президенту України;

► Про внесення змін до Закону України «Про поштовий зв'язок» щодо дії міжнародних договорів і порядку використання зброї персоналом операторів поштового зв'язку (№ 3500-IX), до якого Президентом України надано пропозиції (найближчим часом будуть розглянуті Верховною Радою України).

Також комітет у 2023 році опрацював понад три тисячі документів вхідної кореспонденції — звернень громадян, народних депутатів, підприємств та організацій, органів місцевого самоврядування, запитів на отримання інформації, тощо.

Відкритість впливає на якість рішень

Діяльність більшості комітетів Верховної Ради стала відкритішою, а інформувати громадян — значно поліпшилося. Зокрема, 16 із 23 парламентських комітетів уже оновили свої сайти, які нині мають сучасний та адаптивний дизайн, більш зручну і зрозумілу користувачам структуру. Переважна більшість комітетів відновила також онлайн-трансляції засідань або публікує відео через певний час. Про це свідчать дані моніторингу відкритості роботи парламентських комітетів в умовах дії воєнного стану, проведеного Рухом ЧЕСНО. Участь у презентації взяли і народні депутати — представники комітетів лідерів відкритості Іванна Климпуш-Цинцадзе, Андрій Герус та Роман Лозинський.

Як повідомив головний редактор Руху ЧЕСНО Олександр Саліженко, цього разу моніторинг відкритості роботи парламентських комітетів охоплював друге півріччя 2023 року. І його результати виявились дещо неочікуваними. Наприклад, Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу із лідерів попереднього антирейтингу нині посів перше місце у відкритості. Серед лідерів також комітети з питань: здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування; антикорупційної політики; соціальної політики та захисту прав ветеранів; енергетики та житлово-комунальних послуг;

організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування і з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнародних відносин. Натомість антирейтинг нині складається лише з одного комітету — з питань транспорту та інфраструктури, в якого досі немає відеотрансляцій, розділу порядків денних, а остання опублікована в розділі стенограма — за грудень 2022 року.

Народні депутати, наголосивши на важливості відкритості роботи законодавчого органу та його комітетів,

акцентували увагу, зокрема, на інституційній спроможності. Так, голова Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу Іванна Климпуш-Цинцадзе зауважила: щоб комітети продовжували тенденцію відкритості, вони повинні мати для цього інституційне забезпечення. А це означає, що в комітетах мають бути люди, які працюють за цим напрямком. «Жоден нинішній співробітник секретаріату цього робити не може. По-перше, з огляду на навантаження, по-друге, вони приймають на роботу за іншим професійними навичками і не мають якостей комунікаційника», — зазначила де-

путат, додавши, що нинішній рівень відкритості комітету забезпечує співпраця з міжнародними організаціями, але шойно вона закінчиться це означатиме, що комітет припинить це робити принаймні в нинішній якості.

Окремо депутат зауважила на прозорості роботи самого парламенту. Зокрема, висловила за те, щоб порядки денні пленарних засідань, нехай навіть без дати засідання з міркувань безпеки, були вчасно оприлюднені. Щоб усі зацікавлені стейкхолдери та представники громадськості могли брати участь в обговореннях законодавчих ініціатив.

Голова Комітету з питань енергетики та житлово-комунальних послуг Андрій Герус акцентував увагу на різниці між онлайн-трансляцією засідання комітету та поширенням відеозапису. Трансляція наживо, за його словами, дає змогу всім зацікавленим

сторонам не лише побачити як працює комітет, а й вчасно відреагувати на те чи інше питання, яке розглядається на комітеті, до того моменту, коли воно потрапить до сесійної зали.

«Між засіданнями комітету та пленарним засіданням є певний період часу, коли є можливість відреагувати та не допустити, щоб якась норма була проголосована. Іноді для парламенту це корисно», — сказав він і додав, що відкритість допоможе робити законопроекти більш професійними.

У свою чергу перший заступник голови Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Роман Лозинський висловився за повернення журналістів та громадських організацій у стіни парламенту, а також наголосив на поверненні парламенту до календарної роботи.

Олена РОМАШКІНА.

ВІТАЄМО!

Народні депутати України — члени Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України,

а також працівники секретаріату комітету щиро-сердечно вітають із днем народження

голову підкомітету з питань забезпечення діяльності народних депутатів України СИНЮТКУ Олега Михайловича та зичать йому міцного здоров'я, щастя, здійснення мрій, душевної гармонії, натхнення, наснаги в роботі, миру та незламної віри у Перемогу!

Фото із сторінки Олега Синютки у Фейсбуці.

ОФІЦІЙНО

Постанова Верховної Ради України

Про зміни у складі Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань підготовки проекту основних засад державної політики України щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації

Верховна Рада України постановляє:

1. Внести до складу Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань підготовки проекту основних засад державної політики України щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації (далі — Тимчасова спеціальна комісія), утвореної відповідно до Постанови Верховної Ради України від 24 серпня 2023 року № 3355-IX, такі зміни:

обрати Юрчишина Ярослава Романовича — народного депутата України, депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ», головою Тимчасової спеціальної комісії, відкликавши його з посади голови цієї Тимчасової спеціальної комісії;

обрати Мезенцеву Марію Сергіївну — народного депутата України, депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ», головою Тимчасової спеціальної комісії, відкликавши її з посади заступника голови цієї Тимчасової спеціальної комісії.

2. Ця Постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Голова Верховної Ради України Р. СТЕФАНЧУК.

м. Київ, 7 лютого 2024 року. № 3572-IX.

Допомогли мисливцям за «мопедами»

Дизельний джип отримали бійці однієї з частин Проти-повітряної оборони Дніпра від народного депутата Дмитра Кисилевського (на знімку ліворуч).

Такий транспорт допоможе їм краще захищати небо над містом, він особливо необхідний для роботи так званих виїзних мобільних груп.

«За повітряної тривоги вони виїждять на зручну місцевість для знищення «шахедів» та інших безпілотників, щоб вони не долітали до Дніпра. Від імені всіх дніпрян дякую воїнам Сил ППО за самовідданість та точність», — сказав депутат.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.

Дніпропетровська область.

Фото із сторінки Дмитра Кисилевського у Фейсбуці.

Про конкурс на здобуття у 2024 році іменних стипендій Верховної Ради України для молодих учених — докторів наук

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій інформує, що відповідно до Постанови Верховної Ради України «Про іменні стипендії Верховної Ради України для молодих учених — докторів наук» від 05.02.2019 № 2676-VIII (зі змінами) на конкурс на здобуття у 2024 році іменних стипендій Верховної Ради України для молодих учених — докторів наук до Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій надійшли та після технічної експертизи прийняті до подальшого конкурсного відбору роботи претендентів, які зазначені нижче у переліку.

Критичні рецензії та зауваження щодо подань претендентів на здобуття у 2024 році іменних стипендій Верховної Ради України для молодих учених — докторів наук із зазначенням претендента і його роботи, а також посади з повною назвою установи, наукового ступеня та вченого звання підписанта українською мовою, які завірені належним чином, надсилає комітету до 21 квітня 2024 року включно за адресою: Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, вул. М. Грушевського, 5, Київ, 01008.

Короткі резюме кандидатів на здобуття іменних стипендій Верховної Ради України для молодих учених — докторів наук у 2024 році доступні на сайті www.kno.rada.gov.ua.

1. Андрейченко Світлана Сергіївна, доктор юридичних наук, професор кафедри Національного університету «Одеська юридична академія», наукова (науково-технічна) робота: «Створення Спеціального міжнародного кримінального трибуналу щодо злочину агресії проти України: теоретичні та практичні питання» (за поданням Міністерства освіти і науки України, далі — за поданням МОН України);

2. Бабенко Віра Григорівна, доктор технічних наук, професор кафедри Черкаського державного технологічного університету, наукова (науково-технічна) робота: «Технології розвитку малоресурсної комп'ютерної криптографії на основі операцій криптографічного кодування» (за поданням МОН України);

3. Бачо Роберт Йосипович, доктор економічних наук, завідувач кафедри Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II, наукова (науково-технічна) робота: «Фінансова самодостатність територіальних громад в умовах бюджетної децентралізації та воєнного стану» (за поданням МОН України);

4. Бліхарський Ярослав Зіновійович, доктор технічних наук, професор кафедри Національного університету «Львівська політехніка», наукова (науково-технічна) робота: «Технічний стан та посилення пошкоджених залізобетонних конструкцій з використанням методу цифрової кореляції зображень» (за поданням МОН України);

5. Боярська-Хоменко Анна Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, наукова (науково-технічна) робота: «Педагогічна підтримка дітей, що проживають на деокупованих територіях України» (за поданням МОН України);

6. Вавіленкова Анастасія Ігорівна, доктор технічних наук, завідувач кафедри Навчально-наукового інституту інформаційної безпеки та стратегічних комунікацій, наукова (науково-технічна) робота: «Засоби організації кібербезпеки підприємств критичної інфраструктури з використанням інструменту логіко-лінгвістичного моделювання» (за поданням Національної академії Служби безпеки України);

7. Верба Роман Володимирович — доктор фізико-математичних наук, завідувач відділу Інституту магнетизму Національної академії наук України та Міністерства освіти і науки України, наукова (науково-технічна) робота: «Помноження частоти та збудження спін-хвильових мод на дробових частотах параметричною накачкою у магнітних наноструктурах» (за поданням Національної академії наук України, далі — за поданням НАН України);

8. Вознюк Андрій Андрійович — доктор юридичних наук, завідувач наукової лабораторії Національної академії внутрішніх справ, наукова (науково-технічна) робота: «Кримінально-правова протидія діяльності суб'єктів злочинного впливу та злочинних спільнот» (подання Міністерства внутрішніх справ України, далі — подання МВС України);

9. Гакман Анна Вікторівна — доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор кафедри Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, наукова (науково-технічна) робота: «Соціально-педагогічна та психологічна реабілітація дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій» (подання за тематиками Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій);

10. Головенко Тетяна Миколаївна, доктор технічних наук, доцент кафедри Луцького національного технічного університету, наукова (науково-технічна) робота: «Цикло-

ва модель організації льонарства — як напрямок відродження економіки України в післявоєнний період» (за поданням МОН України);

11. Гречко Алла Володимирівна, доктор економічних наук, професор кафедри Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», наукова (науково-технічна) робота: «Формування моделі управління відходами, утвореними в процесі ведення військових дій в Україні» (за поданням МОН України);

12. Гурей Володимир Ігорович, доктор технічних наук, доцент кафедри Національного університету «Львівська політехніка», наукова (науково-технічна) робота: «Підвищення довговічності деталей машин формуванням нанокристалічної структури поверхневих шарів термомеханічним обробленням» (за поданням МОН України);

13. Гутник Віталій Володимирович, доктор юридичних наук, професор кафедри Львівського національного університету імені Івана Франка, наукова (науково-технічна) робота: «Збройна агресія російської федерації проти України: міжнародно-правові засоби постконфліктного врегулювання» (за поданням МОН України);

14. Дракохруст Тетяна Вікторівна, доктор юридичних наук, професор кафедри Західноукраїнського національного університету, наукова (науково-технічна) робота: «Зміна клімату та примусове переміщення в ЄС» (за поданням МОН України);

15. Заборовський Віктор Вікторович, доктор юридичних наук, професор кафедри Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет», наукова (науково-технічна) робота: «Вдосконалення правового статусу адвоката в умовах реформування законодавства у сфері правосуддя» (за поданням МОН України);

16. Заярин Олег Анатолійович, доктор юридичних наук, професор кафедри Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, наукова (науково-технічна) робота: «Забезпечення кібербезпеки та дотримання прав приватних осіб в умовах війни і післявоєнної відбудови України: інформаційно-правовий аспект» (за поданням МОН України);

17. Зеркаль Анастасія Вікторівна, доктор економічних наук, професор кафедри Національного університету «Запорізька політехніка», наукова (науково-технічна) робота: «Формування комерційної свідомості персоналу — основа соціально-економічного розвитку підприємств України у воєнний та повоєнний період» (за поданням МОН України);

18. Золковер Андрій Олександрович, доктор економічних наук, доцент кафедри Київського національного університету технологій та дизайну, наукова (науково-технічна) робота: «Розвиток наукових основ функціонування вітчизняної фінансової політики в контексті детінізації післявоєнної економіки та інтеграції з ринками країн ЄС» (за поданням МОН України);

19. Ільницький Василь Іванович, доктор історичних наук, завідувач кафедри Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, наукова (науково-технічна) робота: «Формування засад політики пам'яті в Україні щодо сучасної російсько-української війни» (за поданням МОН України);

20. Калінін Олександр Володимирович, доктор економічних наук, професор кафедри Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, наукова (науково-технічна) робота:

«Управління ризиками та інноваційним розвитком бізнесу в умовах геополітичних трансформацій» (за поданням МОН України);

21. Кириллін Ігор Володимирович, доктор фізико-математичних наук, старший науковий співробітник Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут», наукова (науково-технічна) робота: «Дослідження можливості відхилення напрямку руху негативно заряджених частинок з кінетичною енергією до 1 ГеВ за допомогою зігнутих кристалів» (подання Національної академії наук України, далі — подання НАН України);

22. Кириченко Юрій Вікторович, доктор юридичних наук, професор кафедри Національного університету «Запорізька політехніка», наукова (науково-технічна) робота: «Актуальні проблеми конституційно-правового регулювання обов'язків людини і громадянина та обов'язків держави в Україні в контексті гармонізації з законодавством європейських держав» (за поданням МОН України);

23. Козлов Олексій Валерійович, доктор технічних наук, професор кафедри Чорноморського національного університету імені Петра Могили, наукова (науково-технічна) робота: «Методи та інформаційні технології оптимізаційно-орієнтованого синтезу для удосконалення інтелектуальних систем керування та підтримки прийняття рішень» (за поданням МОН України);

24. Кондратьєв Андрій Валерійович, доктор технічних наук, завідувач кафедри Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова, наукова (науково-технічна) робота: «Методологія імітаційного моделювання напружено-деформованого стану та руйнування композитних структур біомеханічних систем людини» (за поданням МОН України);

25. Копитко Марта Іванівна, доктор економічних наук, завідувач кафедри Львівського державного університету внутрішніх справ, наукова (науково-технічна) робота: «Формування безпекоорієнтованих систем управління підприємствами для розвитку інноваційного потенціалу в умовах повоєнних викликів та впливу Індустрії 4.0» (за поданням МОН України);

26. Кошель Антон Олександрович, доктор економічних наук, доцент кафедри Національного університету біоресурсів і природокористування України, наукова (науково-технічна) робота: «Геоінформаційна система як інструмент для підтримки процесів регіонального розвитку та повоєнного відновлення в Україні: концептуальні засади та перспективи» (за поданням МОН України);

27. Кришишин-Дилевич Анна Петрівна — доктор фармацевтичних наук, професор кафедри Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, наукова (науково-технічна) робота: «Молекулярний дизайн, синтез і біологічна активність малих гетероциклічних молекул на основі азолідів із поліфармакологічним профілем» (за поданням Міністерства охорони здоров'я України, далі — за поданням МОЗ України);

28. Лисенков Едуард Анатолійович, доктор фізико-математичних наук, професор кафедри Чорноморського національного університету імені Петра Могили, наукова (науково-технічна) робота: «Розробка нових багатобіфункціональних армованих полімерних наноконструктивів із антимікробними властивостями для біомедичного застосування» (за поданням МОН України);

29. Ловська Альона Олександрівна, доктор технічних наук, професор кафедри Українського державного університету залізничного транспорту, наукова (науково-технічна) робота: «Ефективні конструктивні рішення залізничного рухомого складу для перевезень стратегічних вантажів» (за поданням МОН України);

30. Майзеліс Антоніна Олександрівна, доктор технічних наук, доцент кафедри Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», наукова (науково-технічна) робота: «Електрохімічне формування електрокаталітичних і захисних мультишарових покриттів для воднової енергетики» (за поданням МОН України);

31. Максимюк Тарас Андрійович, доктор технічних наук, доцент кафедри Національного університету «Львівська політехніка», науко-

ва (науково-технічна) робота: «Розроблення оптимізованих алгоритмів штучного інтелекту для прикладних застосувань Інтернету речей в соціально-економічній сфері» (за поданням МОН України);

32. Мелешко Єлизавета Владиславівна, доктор технічних наук, доцент кафедри Центральноукраїнського національного технічного університету, наукова (науково-технічна) робота: «Моделі та методи обробки інформаційних процесів у складних мережах для підвищення якості надання послуг та інформаційної безпеки» (за поданням МОН України);

33. Мульська Ольга Петрівна — доктор економічних наук, старший науковий співробітник Державної установи «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України», наукова (науково-технічна) робота: «Стратегія міграційної безпеки України: імітаційне моделювання втрат та оптимізації трудо-ресурсного потенціалу для повоєнної відбудови» (за поданням НАН України);

34. Назарчук Олександр Адамович, доктор медичних наук, доцент кафедри Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, наукова (науково-технічна) робота: «Мікробіологічне обґрунтування розробки засобів боротьби з антибіотикорезистентними збудниками інфекційних ускладнень, пов'язаних з наданням медичної допомоги» (подання МОЗ України);

35. Обруч Ганна Володимирівна, доктор економічних наук, доцент кафедри Українського державного університету залізничного транспорту, наукова (науково-технічна) робота: «Забезпечення збалансованого розвитку підприємств залізничного транспорту в умовах цифровізації» (за поданням МОН України);

36. Омельяненко Віталій Анатолійович, доктор економічних наук, доцент кафедри Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, наукова (науково-технічна) робота: «Інституційно-інноваційне проєктування створення smart-інфраструктури сприяння інклюзивній та сталій індустріалізації на рівні громад» (за поданням МОН України);

37. Панфілова Антоніна Вікторівна, доктор сільськогосподарських наук, в. о. завідувача кафедри Миколаївського національного аграрного університету, наукова (науково-технічна) робота: «Удосконалення технологій вирощування зернових культур та покращення родючості ґрунту на засадах біологізації та ресурсозбереження в період післявоєнного відновлення України» (за поданням МОН України);

38. Ромасевич Юрій Олександрович, доктор технічних наук, професор кафедри Національного університету біоресурсів і природокористування України, наукова (науково-технічна) робота: «Синтез оптимального керування рухом механізмів вантажопідійомних машин» (за поданням МОН України);

39. Сакун Олександра Сергіївна, доктор економічних наук, доцент кафедри Національного університету «Чернігівська політехніка», наукова (науково-технічна) робота: «Формування інвестиційного ресурсу структурної модернізації національної економіки як фактору відновлення в післявоєнний період» (за поданням МОН України);

40. Сергієнко Вікторія Олександрівна доктор медичних наук, декан факультету Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, наукова (науково-технічна) робота: «Клініко-експертна оцінка стану вегетативної нервової системи у хворих на цукровий діабет 2-го типу при дистресах, пов'язаних із війною та пандемією COVID-19 в Україні» (за поданням МОЗ України);

41. Сімахова Анастасія Олексіївна, доктор економічних наук, професор Національного авіаційного університету, наукова (науково-технічна) робота: «Соціалізація економіки: поєднання перспективи України» (за поданням МОН України);

42. Ступень Роман Михайлович, доктор економічних наук, в. о. завідувача кафедри Львівського національного університету природокористування, наукова (науково-технічна) робота: «Удосконалення використання земель сільськогосподарського призначення в умовах післявоєнного відновлення України» (за поданням МОН України);

43. Теребіленко Катерина Володимирівна, доктор хімічних наук,

доцент кафедри Київського національного університету імені Тараса Шевченка, наукова (науково-технічна) робота: «Неорганічні люмінофори на основі каркасных та шаруватих складнооксидних сполук» (за поданням МОН України);

44. Трофименко Олена Олексіївна, доктор економічних наук, професор кафедри Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», наукова (науково-технічна) робота: «Інноваційна економічна політика забезпечення енергоефективності в умовах повоєнного відновлення» (за поданням МОН України);

45. Усик Віра Іванівна, доктор економічних наук, професор кафедри Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, наукова (науково-технічна) робота: «Публічне управління освітньою сферою в умовах післявоєнного відновлення України» (за поданням МОН України);

46. Філіппов Володимир Юрійович, доктор економічних наук, професор кафедри Національного університету «Одеська політехніка», наукова (науково-технічна) робота: «Інструментарій сталого розвитку в управлінні змінами малого підприємства для відновлення економіки України» (за поданням МОН України);

47. Фока Марія Володимирівна, доктор філологічних наук, професор кафедри Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, наукова (науково-технічна) робота: «Підтекст як джерело художності літературного твору» (за поданням МОН України);

48. Харчук Вікторія Юріївна, доктор економічних наук, доцент Національного університету «Львівська політехніка», наукова (науково-технічна) робота: «Гармонійний розвиток підприємств в умовах відновлення економіки України» (за поданням МОН України);

49. Чеберячок Юрій Іванович, доктор технічних наук, професор кафедри Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», наукова (науково-технічна) робота: «Оцінка ефективності протипилового респіратору на основі роботи пристрою оперативного контролю перепаду тиску фільтрувальної коробки» (за поданням МОН України);

50. Чернова Людмила Сергіївна, доктор технічних наук, доцент кафедри Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, наукова (науково-технічна) робота: «Форсайт методологія післявоєнного відновлення суднобудівної галузі України» (за поданням МОН України);

51. Черняшук Наталія Леонідівна, доктор педагогічних наук, завідувач кафедри Луцького національного технічного університету, наукова (науково-технічна) робота: «Детектування атак на основі міток компрометації» (за поданням МОН України);

52. Шехоркіна Світлана Євгенівна, доктор технічних наук, професор кафедри Придніпровської державної академії будівництва та архітектури, наукова (науково-технічна) робота: «Індустріальні гібридні деревозалізобетонні конструктивні системи для відновлення житлового фонду та соціальної інфраструктури України за технологіями рециклінгу» (за поданням МОН України);

53. Шуляк Михайло Леонідович, доктор технічних наук, завідувач кафедри Сумського національного аграрного університету, наукова (науково-технічна) робота: «Формування функціональної стабільності та енергоощадних режимів експлуатації транспортно-технологічних агрегатів у аграрному виробництві» (за поданням МОН України);

54. Щербань Наталія Дмитрівна — доктор хімічних наук, провідний науковий співробітник Інституту фізичної хімії ім. Л.В. Писаржевського, наукова (науково-технічна) робота: «Створення нових нанорозмірних целюлітних каталізаторів «зелених» процесів одержання біопалив та тонкого органічного синтезу» (подання НАН України);

55. Щербина Роман Олександрович — доктор фармацевтичних наук, доцент кафедри Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, наукова (науково-технічна) робота: «Похідні 1,2,4-триазолу як перспективні ліганди в процесі створення нових вітчизняних лікарських засобів» (подання МОЗ України).

Крим передав трішки сонця до Львова

У Львівському палаці мистецтв відкрилася виставка «Крим: у діалозі століть». Вона присвячена 10-й річниці окупації півострова та другій річниці героїчного опору українського народу повномасштабній агресії росії. Це спільний проєкт Національної галереї мистецтв імені Бориса Возницького, Меджлісу кримськотатарського народу та ГО «Кримський інститут стратегічних досліджень». Багатство кольорів, фактур, звуків та ароматів сприяють зануренню в атмосферу півострова.

«Керамічне мистецтво, а це репліки кримськотатарського керамічного посуду XVIII—XX століть, виконані заслуженим майстром народної творчості України Русемом Скибіним, плернерні етюди із серії «Кримські сонети» Яна Ціонліньського, триптих «Гробниця ханів у Бахчисарай» Владзімежа Наленча та інші роботи, яскраво свідчать про могутність кримськотатарської культури та її незнищенність, — прокоментував подію народний депутат Олег Синютка. —

Ця виставка — заклик пам'ятати про Крим, наголос на необхідності його відновлення після звільнення. Запрошуюю всіх небайдужих пізнати півострів у діалозі минулого й сьогодення, єдності культур і традицій».

Бренд кераміки «Русем Скибін» включений до рейтингу «Сто українських брендів, якими ми можемо пишатися». Як наголошує сам митець, «збираємо по крихтах, щоб додати кримськотатарську культуру до світової культурної спадщини».

Ельміра Абляїмова-Чийгоз та Олег Синютка.

Фото зі сторінки проєкту в Фейсбуці. А сучасні зразки живопису й кераміки, виконані в межах культурно-мистецького проєкту «ZINCIR/ланцюг — ланки пам'яті», реконструю-

ють побут кримських татар.

Як зазначають організатори, представлені й жанрові твори художника Дмитра Доценка, які відображають епізоди мирного життя кримських татар одного із «маале» (кримськотатарською — район міста) на своїй Батьківщині, в ареалі глибинної й досі досконало не пізаної культури корінного народу України. На виставці представлені написані в Криму твори подружжя Романа та Маргіт Сельських зі збірки Львівської національної галереї мистецтв. Можна переглянути відео із серії «12 міфів про Крим».

Виставка продовжує своє життя, мандруючи країною, та є нагадуванням того, що в Криму почалася агресія росії і в Криму війна й закінчиться.

Підготувала Людмила СТРАЖНИК.

Голови громад придбали автівку на передову

Пікап і квадроцикл передали днями захисникам України на Куп'янській напрямку громади Звягельського району Житомирщини.

Як повідомив голова Ярунської громади Сергій Романюк, автівку придба-

ли за власні кошти голови чотирьох громад краю — Городницької, Стрий-

ської, Брониківської та Ярунської — у відповідь на запит земляків із механізованої роти 140-го окремого батальйону 115-ї бригади ТрО. Пікап підготували для військових пот-

реб, замінили акумулятор, фільтри і мастило, оснастили зимовими шинами та завантажили смаколикami і теплими речами, які передали для українських воїнів їхні земляки в тилу.

А напередодні поїздки на передову до Сергія Романюка також звернувся його колега — голова Піщівської громади Андрій Радудевич, котрий нині захищає Україну зі зброєю в руках. Його роті терміново був потрібен потужний квадроцикл для виконання бойових завдань в умовах бездоріжжя на фронті. Придбати необхідний транспортний засіб допоміг місцевий меценат, керівник одного із сільгосппідприємств краю.

«Ворог повинен бачити і знати, що наш воїн не один! Що ми всі не віддамо йому нашу рідну землю, землю наших предків, землю наших дітей. У нас просто немає вибору!» — наголошує Сергій Романюк. За словами очільника громади, депутати сільської ради виділили мільйон гривень на придбання необхідного землякам на фронті оснащення — тепловізорів, безпілотників, «старлінків». Окрім того, днями Сергій Романюк оголосив збір коштів на позашляховик для бійців 140-го батальйону і закликає всіх небайдужих долучитися до цієї важливої справи.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО. Фото зі сторінки Сергія Романюка у Фейсбуці.

СПИСОК

народних депутатів України дев'ятого скликання, які скористалися правом та отримали кошти для компенсації вартості оренди житла або винайму готельного номера у IV кварталі 2023 року

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові	№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові	№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові
1	Аліксійчук Олександр Васильович	37	Каптелов Роман Володимирович	72	Мисягін Юрій Михайлович
2	Ананченко Михайло Олегович	38	Касай Геннадій Олександрович	73	Мінько Сергій Анатолійович
3	Бакумов Олександр Сергійович	39	Кириченко Микола Олександрович	74	Мурдій Ігор Юрійович
4	Бакунець Павло Андрійович	40	Кінзбурська Вікторія Олександрівна	75	Нальотов Дмитро Олександрович
5	Батенко Тарас Іванович	41	Ковальчук Олександр Володимирович	76	Негулевський Ігор Петрович
6	Березін Максим Юрійович	42	Колешин Сергій Валерійович	77	Неклюдов Владлен Михайлович
7	Боблях Андрій Ростиславович	43	Колєв Олег Вікторович	78	Нестеренко Кирилл Олександрович
8	Бобровська Соломія Анатоліївна	44	Колісник Анна Сергіївна	79	Нікітіна Марина Вікторівна
9	Богданець Андрій Володимирович	45	Констанкевич Ірина Мирославівна	80	Овчинникова Юлія Юріївна
10	Бондар Михайло Леонтійович	46	Королєнко-Усова Валентина Юріївна	81	Парубій Андрій Володимирович
11	Бондаренко Олег Володимирович	47	Костюк Дмитро Сергійович	82	Пасічний Олександр Станіславович
12	Бородін Владислав Валерійович	48	Кривошеєв Ігор Сергійович	83	Пашковський Максим Ігорович
13	Бужанський Максим Аркадійович	49	Кузнєцов Олексій Олександрович	84	Петруняк Євген Васильович
14	Васильченко Галина Іванівна	50	Кунаєв Артем Юрійович	85	Піпа Наталія Романівна
15	Веніславський Федір Володимирович	51	Куницький Олександр Олегович	86	Припутень Дмитро Сергійович
16	Вінтоняк Олена Василівна	52	Лаба Михайло Михайлович	87	Прошук Едуард Петрович
17	Воронов Володимир Анатолійович	53	Леонов Олексій Олександрович	88	Рубльов Вячеслав Володимирович
18	Гевко Володимир Леонідович	54	Лис Олена Георгіївна	89	Руцишин Ярослав Іванович
19	Горват Роберт Іванович	55	Литвиненко Сергій Анатолійович	90	Савчук Оксана Василівна
20	Горобець Олександр Сергійович	56	Літвінов Олександр Миколайович	91	Саламаха Орест Ігорович
21	Гривко Сергій Дмитрович	57	Лічман Ганна Василівна	92	Світлична Юлія Олександрівна
22	Гринчук Оксана Анатоліївна	58	Лозинський Роман Михайлович	93	Северин Сергій Сергійович
23	Грищенко Тетяна Миколаївна	59	Лукашев Олександр Анатолійович	94	Синютка Олег Михайлович
24	Гузь Ігор Володимирович	60	Любота Дмитро Валерійович	95	Скорик Микола Леонідович
25	Дануца Олександр Анатолійович	61	Лющак Микола Володимирович	96	Скрипка Тетяна Василівна
26	Драбовський Анатолій Григорович	62	Ляшенко Анастасія Олексіївна	97	Стернійчук Валерій Олександрович
27	Жмеренецький Олексій Сергійович	63	Мазурашу Георгій Георгійович	98	Сухов Олександр Сергійович
28	Жупанин Андрій Вікторович	64	Мандзій Сергій Володимирович	99	Тістик Ростислав Ярославович
29	Заремський Максим Валентинович	65	Марусяк Олег Романович	100	Ткаченко Олександр Михайлович
30	Заславський Юрій Іванович	66	Матусов Денис Вячеславович	101	Федина Софія Романівна
31	Захарченко Володимир Васильович	67	Матусевич Олександр Борисович	102	Фріс Ігор Павлович
32	Здебський Юрій Вікторович	68	Мезенцева Марія Сергіївна	103	Чорний Дмитро Сергійович
33	Зінкевич Яна Вадимівна	69	Мейдич Олег Леонідович	104	Чорноморов Артем Олегович
34	Зуєв Максим Сергійович	70	Мельник Павло Вікторович	105	Шараськін Андрій Андрійович
35	Калаур Іван Романович	71	Микиша Дмитро Сергійович	106	Швачко Антон Олексійович
36	Камельчук Юрій Олександрович			107	Швець Сергій Федорович
				108	Штепа Сергій Сергійович
				109	Юраш Святослав Андрійович
				110	Юрчишин Петро Васильович
				111	Яковенко Євген Геннадійович
				112	Ящик Юлія Григорівна

ПОДРОБИЦІ

Бессарабія готова до відновлення

Відбулося вїзне засідання Одеського регіонального відділення Всеукраїнської асоціації ОТГ з питань співпраці та життєдіяльності громад в умовах воєнного стану.

Захід провели у формі відкритого діалогу голів громад за участю начальника Одеської ОВА Олега Кіпера та керівників обласних структур. Присутні обговорили низку важливих питань, що стосуються міжнародних проєктів, грантових програм, енергетичного менеджменту, розробки стратегій розвитку, формування планів відновлення та багато іншого.

«Крім того, тет-а-тет поспілкувався з кожним головою громад Болградського та Ізмаїльського районів. Подякував за підтримку наших військових і активну участь у спільній закупівлі всього необхідного для них. Почув про нагальні проблеми на місцях. Будемо працювати», — повідомив Олег Кіпер.

Також відвідали потужності однієї з найбільших виноробень Одещини. Очільник області висловив вдячність одеському бізнесу за незламність, розвиток та підтримку держави у такий непростий час.

Ольга ПОНОМАРЬОВА.

Інноваційні проєкти підтримують національну безпеку

Тернопільська міська рада оголосила про початок конкурсу інноваційних проєктів у сфері національної безпеки.

Так у громаді хочуть стимулювати інноваційне підприємництво для швидкого та ефективного впровадження передових технологій і розробок за всіма напрямками національної безпеки.

Участь у конкурсі можуть узяти суб'єкти господарювання, які розробляють, створюють, впроваджують та реалізують інноваційну продукцію подвійного призначення у сфері національної безпеки.

Обов'язковою вимогою є те, що вони мають бути зареєстровані на території Тернопільської міської територіальної громади та мати там виробничі потужності.

Ірина ПОЛЬОВА.

Ветерани, котрі втратили зір, можуть здобути спеціальність масажиста

Про старт програми для ветеранів, котрі втратили зір, повідомила народна депутатка від фракції «Слуга народу» Анна Пуртова (на знімку).

«Закрийте очі та уявіть, що це назавжди, — написала парламентарій на своїй сторінці у Фейсбуці. — Що поруч дружина на сьомому місяці вагітності, але ви втратили зір і ніколи не побачите донечку.

Просто уявіть, як це».

За словами Анни Пуртової, це реальна історія Героя, завдяки якому ми п'ємо свою каву та йдемо на роботу. «Таких історій дуже багато, — каже вона. — І я хочу зробити для захисників хоча б частину того добра, що вони зробили для нас усіх».

На своїй сторінці у Фейсбуці парламентарій розмістила послання. За ним ветерани, які втратили зір та хочуть отримати нову спеціальність масажиста, можуть зареєструватися на проходження курсів. Після закінчення організатори обіцяють допомогти з роботою в Києві.

«Для участі достатньо заповнити форму або написати мені, — каже народна депутатка. — Для когось це може стати надією та опорою у повній темряві».

Леся ВИСОЧАНСЬКА.

Фото зі сторінки Анни Пуртової у Фейсбуці.

На Закарпатті відкрили музей на честь українських витязів. Осередок вдячної пам'яті та воїнської відваги урочисто відкрили в Мукачівському професійному аграрному ліцеї імені Михайла Данканича. Частина експозиції присвячена майже 100 випускникам ліцею, котрі боронили нашу державу під час АТО і нині захищають Батьківщину. Представлено передані з фронту бойові прапори, а також зразки зброї — і української, і трофейної. Окрема експозиція відображає волонтерську діяльність і внесок у Перемогу України колективу ліцею, *повідомляє наш власкор Василь Нитка*

Скорботний шлях Бахмуту

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Твори митця, що відображають біблійні мотиви скорботного шляху Ісуса Христа на Голгофу, вра-

жають майстерністю і символізмом. Серед них і унікальні «різьбленки» — барельєфи, створені алмазним інструментом на страусовому яйці. Частин-

Засновник БФ «Бахмут. Допомога. Відродження» Микола Поліщук оглядає виставку.

на робіт Дмитра Денисенка була знищена під час боїв за Бахмут. Врятовані шедеври і стали основою виставки.

З огляду творів, виконаних технікою прорізної різьби по пташиному яйцю, художник і розпочав презентацію виставки. В її межах відбувся показ відеосюжетів — на кадрах знищені загарбниками будинки і цілі вулиці.

«Ця виставка присвячена незламному місту нашої держави — Бахмуту. Я низько вклоняюсь вам, його мешканцям, за те, що несете віру у своє місто, в свою державу, доводите, що місто живе попри те, що зруйноване практично вщент. Я рада, що ця виставка, частинка вашого міста, сьогодні тут, у місці, де зароджувалась наша держава, — у Святій Софії», — зазначила, звертаючись до гостей, генеральна директорка заповідника Неля Куковальська.

Про важливість мистецького осмислення боротьби українців за свою незалежну державу говорили під час відкриття виставки секретар Бахмутської міської ради

Ганна Петриенко-Полухіна, директор Музею видатних киян та президент Київської фундації культури Сергій Костянчук, засновник БФ «Бахмут. Допомога. Відродження» Микола Поліщук та інші.

«Збереження людей та їхніх мистецьких практик — одне з наших пріоритетних завдань на сьогодні. Унікальні роботи, які

становлять основу цієї виставки, є свідченням того, що кожен митець у своїй оригінальній практиці має бути підтриманий. І держава, і суспільство повинні зробити все необхідне для того, щоб такі унікальні люди мали змогу жити в Україні і розвиватися, а їхній творчий доробок був представлений широкому загалу»,

— наголосив у своєму виступі Ростислав Карандеєв. Виставка «Скорботний шлях Бахмуту» в «Софії Київській» триватиме до 11 травня.

Світлана ЧОРНА.

На знімках: експонати виставки, які вдалося врятувати та вивезти з-під ворожих обстрілів з Бахмуту.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Мій друг збирає дрони

Коли почула, що безпілотники для наших військових можна збирати й удома, сприйняла цю новину за жарт. «Жарт» перестав ним бути, коли переконалася, що все можливо. Особливо якщо за справу береться мій добрий друг, будівельник за освітою та покликом душі, патріот, боєць, справжній українець **Сергій Черняєв**.

Про FPV-дрони не як про безпілотники з функцією first person vision («бачення від першої особи») для проведення змагань чи відеозйомки, а як про погібелі для ворожої броньованої й іншої техніки та живої сили пересічних українців дізналися не так давно — десь влітку минулого року. А вже у грудні **Володимир Зеленський** на своїй підсумковій пресконференції заявив, що Україна в 2024-му виробить мільйон цих пташок, які несуть смерть загарбникам.

На передовій — безпілотники з Березанки

Брати **Сергій** та **Віктор Черняєви** з Березанки не чекають масового виробництва, а збирають квадрокоптери самі. Бо чудово розуміють, наскільки ці пристрої потрібні на передовій і скільки життів наших бійців зможуть зберегти. Адже **Сергій** — чинний військовослужбовець, який залишив передову після поранення, **Віктор** — член добровольчого формування територіальної громади.

«Війна, як не крути, процес доволі динамічний. Цю війну виграють технології. В кого вони швидше й краще розвиватимуться, той і переможе. Коли я був на передовій, практично застосування FPV-дронів іще не було. Були Мавіки (Mavic) зі скидами — боєприпаси з них сипали нам на голови росіяни, ми потроху їм теж підкидали. Це вже пізніше, після поранення, спілкуючись із побратимами, я дізнався, що ситуація з ворожими дронами на фронті кардинально змінилася. Що вони там буквально хмарами літають — і денні, й нічні. І що в нас їх дуже мало. Це було на початку літа 2023 року», — розповідає **Сергій Черняєв**.

У рішенні розпочати збирання дронів братам дуже допомогла ініціатива **Марії Берлінської**, засновниці й керівниці найбільшого в Україні навчального проекту «Victory Drones». **Віктор Черняєв** зареєструвався й став до навчання. В освоєнні справи проект супроводжує від першого до останнього кроку. Спочатку дають теорію, базові знання; потім людина ставить запитання в онлайн-чаті. На додачу фахівці надають і технічну підтримку, і комп'ютерну програму, завдяки якій перевіряється все. Також до «Victory Drones» можна надіслати вже зібраний безпілотник, аби перевірити його роботу.

За досить короткий час брати **Черняєви** в рідній Березанці сформували справжню команду таких само небайдужих, як і вони. **Сергій** просуває збір та представляє проект, знаходить кошти та запчастини, вечорами збирає дрони. Брат **Віктор** — головний спеціаліст, адже за фахом він інженер-електромеханік, який 23 роки працює в цій професії. Є ще один механік, який робить тільки корпуси, і три електромеханіки: побратим і земляк, з яким воював **Сергій**, та його брат.

масштабне вторгнення. Не дивуюся, що і нині він допомагає фронту. З **Сергієм Черняєвим** товаришують роком 12. Познайомилися, як кажуть, по роботі. Молодого та амбітного інженера-будівельника **Сергія Миколайовича** призначили на посаду начальника управління капітального будівництва інформативної супровід діяльності управління. А вже розумів, що більшість структур працюють за принципом «знала, як готувати, та не знала, як подавати».

На його думку, миколаївці мали б бути в курсі того, що і як буде в області. Абсолютно поділяю його думку і погодився не лише тому, що мені імпонував такий (на той час) сучасний підхід до справи, а й з особистих причин. Саме на цій посаді тривалий час працював мій батько **Микола Івашко**. Мені здавалося, що, допомагаючи будівельникам інформаційно, я виконую своєрідний наказ із небес від нього.

Працювати з **Черняєвим** було цікаво. Керівником він був вимогливим і до підлеглих, і, голownie, — до себе. Постій-

Усе працює.

«Пташки» стали на крило

Віктор Черняєв розповів, що перші комплекти він почав збирати вдома з сином **Максимом**. «В якийсь момент ми зрозуміли, що збирання дрона — то ще не все. Потрібно самому мати навички обльоту апарата, щоб розуміти всі специфічні нюанси його роботи. Здобути їх можна на симуляторі, встановленому на комп'ютері, із застосуванням спеціального пульта керування. І програмне забезпечення, і пульт я придбав власним коштом, встановив програму, й ми почали вчитися «літати».

Навчитися цього набагато важче, ніж зібрати сам дрон. Навіть якщо є досвід управління тим же **Мавіком**, потрібен час, аби перенавчитися працювати з FPV. Адже й технічні характеристики, і швидкість, і маневреність, і радіус поворотів

літання різними видами паяння, насправді до снаги багатьом. Усім тим, хто справді хоче щось робити для допомоги ЗСУ. Це своєрідний конструктор — спочатку збираєш скелет, потім ставиш двигуни, виконуєш пайку та з'єднання, встановлюєш електроніку, робиш прошивку, перевірку, обліт. При налагодженню процесі із застосуванням конвеєрного методу за день можна зробити не один і не два апарати, такі потрібні нині на територіях ведення бойових дій.

«Кожен із тих, хто виготовляє дрони, не надсилає їх абикуди. Вони надходять до конкретного пілота, під конкретне замовлення. Коли він їх отримує, то перевіряє через спеціальну комп'ютерну програму, — чи всі агрегати належно працюють, чи подавлені шуми на моторах, чи є стабільний зв'язок. Потім іще порожній дрон, без бойового начиння, вирушає з умовним вантажем — пляшкою води, наприклад, на максимальну відстань, для перевірки якості зв'язку, зокрема відео, і потім повертається назад. Якщо з безпілотником усе гаразд, наступним його польотом буде вже бойове завдання», — конкретизує **Сергій**.

Дрони з Березанки передають у ССО, ДШВ, ОМБР і в рідний миколаївський 409-й окремий стрілецький батальйон. Пристрої працюють на трьох напрямках: південь, схід, північний схід. Сьогодні чоловіки готуються до випуску нічних дронів. Вони, хоч і дорожче коштують, але вкрай необхідні нашим бійцям на передовій, аби протистояти ворогу.

Свій проект зі збирання дронів та коштів на них **Черняєви** назвали «Збір до Перемоги». Тож збиратимуть квадрокоптери до переможного фіналу. Вони ж закликають усіх долучитися до такої важливої місії. Адже тільки разом здолаємо ворога.

Олена ІВАШКО.

Фото **Людмили ДЕХТЯРЕНКО.**

«Пташки» з Березанки — іменні.

ПОДРОБИЦІ

«Візьми, сину, орла...»

На спомин про сина **Андрія 72-річна Лідія Тульчій** із Вінниччини переказала 150 тисяч гривень на придбання для військових безпілотних літальних апаратів.

Кошти від **Лідії Тульчій** із Тростянецької громади отримала громадська організація «Учасників АТО «Патріот». Спершу жінка переказала сто тисяч гривень, потім ще 50 тисяч. На них придбали БПЛА для військових. Свої грошові внески

зробили також фольклорний колектив «Любисток» із села **Буди**, релігійна громада храму **Успіння Божої Матері** з смт **Тростянець**, волонтери **БФ «Тростянецьчина»**, жителі сіл **Китайгород** і **Савинці**, сім'я **Олександра та Софії Кузь**, працівники **Тростянецької селищної ради**. Крім БПЛА придбали зарядну станцію та тепловізор. Усіх благодійників запросили до **Тростянецької селищної ради**,

надали можливість особисто передати військовим допомогу. «Візьми сину, мого орла, нехай довбає ворогів!» — сказала **Лідія Тульчій**, передаючи дрон оборонцю країни.

«Схиляємо голови перед жінкою зі складною долею, але великим серцем — **Лідією Тульчій**, бажаємо їй доброго здоров'я, сил та витримки», — зазначила голова **Тростянецької громади Людмила Червонецька**.

Син **Лідії Тульчій**, старший солдат **Андрій Ротар**, 1972 року народження, служив у 56-й окремій бригаді. 23 серпня 2022 року дістав тяжке поранення під час артилерійського обстрілу у селі **Карлівка** на **Донеччині**. Після надання медичної допомоги його доставили літаком до **Кієва**. Лікарі зробили три операції, але врятувати військового не вдалося. Помер у лікарні 4 вересня 2022 року. Похований у рідному селі **Демидівське**.

Журналіст «Голосу України» попросив **пані Лідію** розповісти, яким був її син.

«**Андрій** був єдиною дитиною, — жінка починає плакати, згадуючи сина. — Я одна-однісінька залишилася на старості. Нема від кого чекати помочі.

А я ж каліка, після операції одна нога коротша від іншої, шкутильгаю, без палиці не можу ходити».

Від деяких її слів — мороз по спині. «Після того, як поховали **Андрія**, я всі ночі залишалася на цвинтарі, — веде далі **пані Лідія**. — Не йшла додому. Бувало, наплачуся, а тоді починаю говорити. Запитую, чи чуєш ти мене, сину? Я біля тебе близьенько. Так само, як тоді, коли ти був маленьким, я й зараз з тобою».

За словами матері, син був дуже роботящий. Що бачив, те робив. Веранду сам поставив, кухню зробив. Людям допомагав. Хто просив підсобити, нікому не відмовляв. «Мав золоті руки — і тинькував, і мурував, за всяку роботу брався. Спитайте в селі людей, вони те саме скажуть. Але найбільше часу проводив на фермі. Він вирощував свиней. Це важка праця без вихідних і свят. На жаль, не до кінця добував приміщення, — каже жінка. — А тепер вже й не добудує». І знову починає плакати...

Віктор СКРИПНИК.

Фото з сайту **Тростянецької громади.**

Сервіси, що полегшують життя

Створювати нові електронні сервіси, які полегшують життя містянам, роблять його більш мобільним та мінімізують бюрократичні процеси, продовжують у Дніпрі.

Так, нині вже добре зарекомендували себе база внутрішнього переміщених осіб у Дніпрі, єдиний реєстр поховань, МІС «Каштан», контакт-центр, автоматизований реєстр територіальної громади. Завдяки їм дніпряни мають змогу швидко та зручно отримувати послуги від міста. А також це робить прозорішою і міську владу.

Директор департаменту інформаційних технологій міськради Андрій Пригожин зазначив, що місто тримає лідерство з впровадження електронних сервісів та послуг в Україні: «Підтвердженням цього є входження до рейтингу Transparency International Ukraine за 2022 рік. Це визнання не є приводом для нас зупинятися. Ми ще більше розвиватимемося. З вересня по грудень 2023 року було проведено інформаудит. За його результатами міськрада актуалізувала всі дані для подальшої оптимізації. Усе це в комплексі дає можливість отримувати електронні сервіси і послуги на офі-

ційному сайті міськради та з інших споріднених сторінок».

В одному з управлінь соціального захисту населення також можна зручно та швидко отримати міські послуги. Процес теж автоматизований, щоб довго не чекати — працює електронна черга.

Головний спеціаліст Центрального управління соціального захисту населення Тетяна Шевчун розповіла, що спеціалісти мають доступи до різних реєстрів, зокрема до Електронної картотеки обліку зареєстрованих у житловому приміщенні/будинку осіб. Тож вони можуть перевірити необхідну інформацію: зареєстроване місце проживання та кількість зареєстрованих у помешканні, інформацію про доходи, майно, наявність транспорту, депозиту тощо.

«Крім того, в наших управліннях працює цифрова система єдиного електронного реєстру, яку розробив департамент інформаційних технологій міської ради. Цифрова система допомагає нам оперативніше обробляти

необхідну інформацію і вносити її до єдиного електронного реєстру. Тому мешканці міста, в тому числі й внутрішньо переміщені особи, отримують різні послуги соціального спрямування якісно і швидко. Автоматизація роботи управлінь соціального захисту міської ради істотно полегшує працю спеціалістів у цей непростий час, тож адміністративні послуги соціального характеру надаються великій кількості відвідувачів», — додає Тетяна Шевчун.

Також торік у місті запрацювала електронна система бронювання ділянок на кладовищі. Тут є вся необхідна інформація на випадок трагічних обставин. Крім того, сервіс розроблений для уникнення корупційної складової.

Директор КП «Цифрова трансформація та автоматизація інформаційних процесів міста «ЄДніпро» Артем Трапезніков підкреслив, що їх підприємство цього року розпочинає роботу над новими сайтами для городян. Одним із них стане єдиний сайт для Центру надання

адміністративних послуг. Це буде платформа, де зібрано всю необхідну інформацію щодо ЦНАПів у Дніпрі. Сайт дасть змогу користувачам просто та зручно отримати послуги державних і місцевих органів влади в одному місці.

«Наступна платформа, яку плануємо впровадити в 2024 році, — сайт «Університет третього віку». Там буде зібрано всю інформацію щодо подій, новин та напрямів навчання для людей поважного віку. На платформі будуть доступні розділи з факультетами, де розмістимо всю потрібну інформацію щодо обраного напрямку. Люди зможуть з легкістю нею користуватися та знайти потрібну інформацію», — обіцяє Артем Трапезніков.

У міськраді кажуть, що найпопулярнішими серед містян є база ВПО в Дніпрі, МІС «Каштан», контакт-центр Дніпра, автоматизований реєстр територіальної громади та електронна система бронювання ділянок на кладовищі.

У розробці — сервіси, які запрацюють у напрямках електронних петицій, допомоги переселенцям, звернень громадян та онлайн-запису на сесію міської ради.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.
Фото
Дніпровської міської ради.

Весна наближається, а міни на полях залишаються

Мало втіхи від такої новини, та все ж... На Сумщині цивільні продовжують гинути від ворожих снарядів і ракет, від рук диверсантів, але останнім часом перестали вибухати міни.

Чи означає це, що їх уже видобули із землі чи принаймні смертельного залізничя там істотно поменшало? На жаль, не перше і не друге: просто у поле вже кілька місяців не виходили трактори, тому пасти не «працювали». Треба віддати належне піротехнікам ДСНС на Сумщині: хоч у них і вистачає інших клопотів, вони весь цей час продовжують розмінювати сільгоспугіддя. Лише за тиждень знешкодили два десятки вибухонебезпечних предметів на територіях Котопського, Сумського, Охтирського і Шосткинського районів.

На сьогодні сапери обстежили 1,3 млн га території Сумщини, розмінували понад 3 тис. га, з яких майже 2,2 тис. га становлять сільгоспугіддя. Багато це чи мало — питання, як мовиться, риторичне. Навесні минулого року через засмічені вибухівкою поля на Сумщині залишилися незасіяними 54 тис. га ріллі. А загалом, згідно з даними Управління агропромислового розвитку ОВА, в області потребують обстеження на наявність вибухонебезпечних предметів ще 120 тис. га земель сільськогосподарського призначення.

Торік сільгоспвиробникам нерідко доводилось оглядати поля самотужки, бо чекати на саперів не було часу: прогавиш день-другий, і про врожай можна забути. Саперів викликали, коли десь ба-

чили щось підозріле. У 2023-му на полях Сумщини підірвалося 13 тракторів, востаннє це трапилось 4 жовтня. Але скоро настане новий хліборобський сезон, і що чекати від нього?

Від вибухів на полях не лише гинуть механізатори та знищується сільгосптехніка. Страждає сама земля, бо кожна вирва — це перемішування пластів ґрунту і зниження родючості. Тим часом на «виробництво» у ґрунті природним шляхом лише 1% гумусу потрібно 300 років...

Згідно з даними управління Державної екологічної інспекції в області, окупанти вже завдали довікілью Сумщини шкоди на 700 млн грн, і ця цифра збільшується щодня.

Володимир ЧЕРНОВ.
Фото надано автором.

ОГОЛОШЕННЯ

Втрачений документ: **Посвідчення особи моряка** серія АВ № 620249 видане Маріупольським МТП 09.08.2017 р. на ім'я **Кармаза Віталій Сергійович**, вважати недійсним.

Втрачений атестат про загальну середню освіту серія ОВ №012368 та додаток до нього, видані Загальноосвітньою середньою школою I-III ступенів №241 м. Києва від 24.06.1994 року на ім'я **Гончарук Олени Василівни**, вважати недійсним.

Втрачене **Посвідчення Учасника бойових дій** серія УБД № 164562 видане Східним регіональним управлінням Державної прикордонної служби України від 27 лютого 2017 року на ім'я **Ліценко Станіслава Миколайовича**, вважати недійсним.

Радивилівський районний суд Рівненської області викликає обвинувачену Чучман Наталію Василівну, 10.02.1983 р. народження, громадянку України, уродженку м.Радивилів Рівненської області, адреса реєстрації м.Радивилів вул.Толстого,12 Рівненської області у кримінальному провадженні №12019180000000218 (№568/178/23) у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч.3 ст.362, ч.1, ч.2 ст.200, ч.4 ст.191, ч.1 ст.209 КК України для участі в судовому засіданні, яке призначено на 26 лютого 2024 року о 12 год. 00 хв., 07 березня 2024 року о 12 год. 00 хв., 19 березня 2024 року о 12 год. 00 хв. відбудеться в приміщенні Радивилівського районного суду Рівненської області (вул.І.Франка, 8 м.Радивилів Рівненська область).

Наслідки неприбуття обвинуваченої за викликом суду передбачені ст. 323 КПК України. У разі неявки обвинуваченого до суду дане оголошення вважається належним повідомленням, а кримінальне провадження буде здійснюватися за відсутності обвинуваченого в порядку спеціального судового провадження.

ОГОЛОШЕННЯ

про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів АТ «АКБ «КОНКОРД» через Єдиний кабінет ФГВФО

Номер лоту:	Коротка назва майна в лоті:
G16N025682	Права вимоги за кредитними договорами №20.16.000114 та №20.16.000115, що укладені з суб'єктом господарювання Детальна інформація по лоту: https://www.fg.gov.ua/lot/170758
G16N025683	Права вимоги за кредитним договором №50.12.000006, що укладений з суб'єктом господарювання Детальна інформація по лоту: https://www.fg.gov.ua/lot/170759
Дата проведення аукціонів:	26.02.2024 р.
Місце проведення аукціонів:	ЄДИНИЙ КАБІНЕТ -Посилання на перелік організаторів відкритих торгів (аукціонів): https://www.fg.gov.ua/aktivi-bankiv/prodazh-aktiviv/informatsiya/organizatori-vidkritikh-torgiv
Час проведення аукціонів:	Точний час початку проведення аукціону по лоту вказується на веб-сайті www.prozorro.sale

Четверта запорізька державна нотаріальна контора, вул. Шкільна, 50, м. Запоріжжя, запрошує спадкоємців померлого 15 серпня 2023 року Рябошапки Миколи Миколайовича, 11 листопада 1981 р.н., для оформлення спадщини в строк до 15 лютого 2024 року.

Втрачені документи: службове **посвідчення** серії ПС, видане Донецько-Луганським регіональним управлінням ДПСУ, **посвідчення учасника бойових дій** серія УБД № 614013, видане 31.10.2018 року Донецько-Луганським регіональним управлінням ДПСУ, **військовий квиток** серії АВ № 22458, виданий 2013 року Черкаським ОМ військовим комісаріатом Черкаської області, видані на ім'я **Гавриленко Євгенія Сергіївна**, вважати недійсними.

ОГОЛОШЕННЯ

щодо продажу активів АТ "МЕГАБАНК"

Номер лоту: GL43N125658

Короткий опис активів (майна) в лоті: Пул активів, що складається із дебіторської заборгованості суб'єктів господарювання в кількості 31 позиція

Місце проведення аукціону: Єдиний кабінет - Посилання на перелік організаторів торгів, які у своїй діяльності використовують створену ГО "Трансперенсі Інтернешнл Україна" електронну торгову систему <https://www.fg.gov.ua/aktivi-bankiv/prodazh-aktiviv/informatsiya/organizatori-vidkritikh-torgiv>

Дата проведення відкритих торгів (аукціону)/електронного аукціону: 01.03.2024

Час проведення відкритих торгів (аукціону)/електронного аукціону: Точний час початку проведення відкритих торгів (аукціону)/електронного аукціону по кожному лоту вказується на веб-сайті www.prozorro.sale

Детальна інформація щодо лотів: <https://www.fg.gov.ua/passport/57240>

ОГОЛОШЕННЯ

про проведення відкритих торгів (голандського аукціону) з продажу активів АТ «АЙБОКСБАНК»

Номер лоту:	Коротка назва майна в лоті:
GL1N425671	Пул активів, що складається з прав вимоги за кредитними договорами, що укладені з фізичними особами у кількості 407 од. та дебіторської заборгованості фізичних осіб у кількості 2 500 од.
Детальна інформація по лоту: https://www.fg.gov.ua/lot/170764 Дата проведення аукціону: 05.03.2024 р.	
Місце проведення аукціону:	ЄДИНИЙ КАБІНЕТ -Посилання на перелік організаторів відкритих торгів (аукціонів): https://www.fg.gov.ua/aktivi-bankiv/prodazh-aktiviv/informatsiya/organizatori-vidkritikh-torgiv
Час проведення аукціону:	Точний час початку проведення аукціону по лоту вказується на веб-сайті www.prozorro.sale

Не час сіяти, на радість кремлю, зерна розбрату

Провокативні акції втягують дружні країни в непотрібний конфлікт

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

«Але чи веде нас ця штучно створена емоція до розв'язання проблеми? І кому взагалі це вигідно? Вигідно окремим провокаторам, вигідно кремлю, але точно не Україні та Польщі», — зазначила Олена Кондратюк.

На її переконання, «у питанні зернового конфлікту на польському кордоні ми мусимо від емоцій йти в площину рішень, а не в площину накалювання пристрастей та образ. Тут мають працювати двосторонні профільні комунікації. На всіх рівнях: урядів, аграрних міністерств, посольств, профільних асоціацій, експертів та парламентських комітетів. І бажано професійні. Бо публічність і провокативні акції втягують дві нації в непотрібний конфлікт. Не хочу казати міждержавний. Не хочу згадувати всю непросту польсько-українську історію...»

«Ми всі знаємо, хто зараз найбільше радіє з того, що українці сперечаються з поляками, а поляки — з українцями, поки росія наступає на всіх фронтах. І заклики до бойкоту польських товарів також не вирішення ситуації — бо у відповідь отримаємо бойкот українських, і новий виток загострення конфлікту, — застерегла Олена Кондратюк. — Тому ще раз: мають запрацювати професійні профільні комунікації на всіх рівнях, спрямовані на пошук спільного розв'язання проблеми. Як віцепікерка та співголова парламентської Асамблеї Україна — Польща готова долучитися. Закликаю також активніше включитися в роботу і професійне обговорення з польськими колегами наш

профільний комітет із залученням групи друзів! Нам потрібні рішення, а не емоції!»

Водночас **народний депутат Дмитро Соломчук** також наголосив, що польські протестувальники нищать наше збіжжя, «тоді, коли наші Герої боронять не лише Україну, а й захищають Європу від російської навали. Якись неадекватно впроваджують акти ксенофобії до українського хліба, українських фермерів та й взагалі — всього українського.

Зерно прямувало до Литви, не порушуючи законодавства Європейського Союзу. Чекаємо на пояснення від політиків Варшави та Брюсселю. Очікуємо реакції правоохоронних органів, чому були зірвані пломби та пошкоджений замитнений товар.

Польські товари мають вільний шлях до полиць українських супермаркетів і польський бізнес має усвідомлювати, що такі дії їхніх співгромадян не призводять до розвитку економічного співробітництва...»

На думку народного депутата, нам варто спільно завойовувати ринки, щоб не давати РФ мінімальної можливості постачати на них свій хліб та спекулювати на ньому.

Засудило нищення нашого зерна польськими протестувальниками на кордоні й Мінагрополітики України. «Уважно стежимо за перебігом розслідування інциденту, — йдеться в офіційній заяві міністерства, — очікуємо на швидке встановлення та покарання винних... Розуміємо, коли польські фермери відстоюють свої інтереси в цивілізованій спосіб. Але цей випадок знищення української пшениці не має нічого спільного з

мирними протестами ані з юридичної, ані з моральної точки зору. Вже два роки повномасштабного вторгнення українські аграрії працюють під постійними ворожими обстрілами, зазнають величезних збитків. Вони здобувають це зерно надзвичайно важко — і часом ціною свого життя.

Міністерство аграрної політики та продовольства запрошує польських фермерів до України пересвідчитися, в яких умовах зараз працюють українські аграрії... Також хочемо висловити щирі вдячність полякам, які допомагали і продовжують допомагати українському народу в цей важкий для нас час... Абсолютно впевнені, що такі випадки не зможуть вплинути на нашу спільну боротьбу і на велику підтримку польського народу, яку ми відчуваємо протягом двох років у війні проти російського загарбника».

Міністр сільського господарства і розвитку села Польщі Чеслав Секерський у своєму коментарі щодо інциденту вказав: «Треба визнати, що ситуація напружена. Польські фермери висипали частину зерна з українських вантажівок. Як на мене, це неправильна форма протесту, але її часто використовують аграрії в різних країнах. Фермери не стримали своїх емоцій, але варто пам'ятати, що вони перебувають у дуже складній економічній ситуації. На початку весняно-польових робіт у них немає грошей на закупівлю добрив та засобів захисту рослин. Важко не зрозуміти їхній відчай».

Чеслав Секерський дипломатично зазначив, що є прихиль-

ником діалогу та прямої розмови як найкращої форми розв'язання складних проблем: «Від імені польських фермерів прошу вибачення за такий вчинок відчаю та закликаю з розумінням ставитися до їхньої надзвичайно важкої ситуації. Ми ведемо технічні переговори з Мінагрополітики України, під час яких хочемо визначити умови торгового обміну, які б обмежили надходження товарів, що порушують стабільність агропродовольчих ринків».

Однак, зауважив польський посол, не стрималися і представники української влади: «Форми виступу міністра економіки, а раніше очільника Львова були надто різкими. Інші українські політики теж надто емоційно надавали інформацію. Я розумію спротив української влади щодо труднощів з експортом сільгосппродукції. Усвідомлюю, що торгівля йде в обидві сторони, і ми також експортуємо в Україну...»

«Польські фермери допомагали і хочуть допомагати Україні, — наголосив Чеслав Секерський. — Але воліли б, щоб від цього вигравав український бюджет і фермери, а не олігархи, які мають величезні площі для вирощування зернових та інших видів агропродукції. Вони головним чином стоять за цим великим імпортом, який підтримує стабільність продовольчих ринків у Європі.

Розв'язання проблем полягає не лише в польсько-українських відносинах, адже Єврокомісія відповідає за організацію та правила торгівлі на спільному європейському ринку».

Підготувала Галина КВІТКА.

Концерт у Парижі мав символічну назву — «В ім'я свободи»

Зібрані кошти передадуть на підтримку Одеського дитячого інклюзивно-ресурсного центру № 1.

У Парижі відзначили День незалежності Литви. З цієї нагоди в концертній залі мерії 17-го району столиці Франції відбувся урочистий захід, на який зібралися не лише литовці, а й французи, українці, білоруси...

Навіть у такий день не забули про нас, українців. Під час концерту організували збір коштів на підтримку постраждалих від війни з російськими окупантами.

Концерт класичної музики мав символічну назву — «В ім'я свободи». Перед присутніми виступили піаніст Даріус Мазінтас та скрипаль Мартінас Свєгда фон Беккер. Обидва знають про події у нашій державі не тільки з новин. Даріус Мазінтас виступав на руїнах в Ірпені у квітні 2022 року. Після визволення міста від рашистів грав третій ноктюрн Шопена. У скрипала Мартінаса свої контакти з нашою державою — його бабуся народилася в Одесі.

Більшість коштів, зібраних під час концерту, передадуть на підтримку Одеського дитячого інклюзивно-ресурсного центру № 1. Про це повідомила Анна Бойко, речниця асоціації Aide et Support.

— Коли до нас звернулися литовські друзі по пораду, яку гуманітарну місію вони можуть підтримати, мені спав на думку Одеський центр, — розповіла Анна Бойко. — Їхній проект «Спільна стежина: реабілітація через спільноту» спрямований на роботу з дітьми та родинами, які стали жертвами війни. Він тільки на старті. На його реалізацію треба 25 тисяч доларів. Потужності центру обмежені рамками незначного бюджетного фінансування. Одеса прийняла велику кількість родин з Херсонської, Миколаївської, Запорізької областей. Сподіваюся, що у Франції звернуть увагу на роботу центру, і ми знайдемо волонтерів, які допоможуть збирати кошти для дітей з родинами, які зазнали страждань від жахів війни.

Юлія ШИПУНОВА.

Париж.

Міжнародний пункт пропуску «Нижанковичі — Мальховичі» — уже влітку

Крім автомобільного, розглядається відкриття і залізничного сполучення та пішохідного переходу, що сприятиме зміцненню соціально-економічних зв'язків із Польщею.

На Львівщині триває активна робота з налагодження додаткової комунікації з Польщею. Важливим елементом для логістики є міжнародні пункти пропуску. Саме про один із них — автомобільний ПП «Нижанковичі — Мальховичі» — йшлося на зустрічі начальника ОВА Максима Козицького з представниками прикордонного Підкарпатського воєводства.

«У вересні 2021-го разом із тодішньою підкарпатською воєводою Евою Леніарт ми заклали капсулу будівництва майбутнього автомобільного пункту пропуску, — повідомив Максим Козицький. — А тепер із новопризначеною очільницею воєводства Терезою Кубас-Гуль оглянули перебіг робіт на об'єкті. Зараз він уже на завершальному етапі».

Очільник Львівщини підтримав думку Терези Кубас-Гуль стосовно створення ще й пішохідного пункту пропуску та додав, що такі плани були ще на початку задуму. А в січні Львівська ОВА подала до Міністерства розвитку

громад, територій та інфраструктури пропозицію доповнити Угоду про створення міжнародного автомобільного пункту пропуску «Нижанковичі — Мальховичі» залізничним сполученням. Аналогічне звернення до польського профільного міністерства скерувало Підкарпатське воєводство.

«Пропонуємо здійснювати контрольні процедури на залізничному пункті пропуску «Нижанковичі — Мальховичі» спільно з контролюючими органами Польщі за принципом пункту пропуску в Смільниці. Наразі очікуємо відповіді», — зазначив Максим Козицький.

У прес-службі ОВА повідомили, що колії на дільницях Самбір — Хирів та Держкордон — Старява — Хирів — Нижанковичі — Держкордон повністю переобладнали для міжнародних пасажирських чи вантажних залізничних перевезень. Розглядається питання щодо курсування на дільниці Кросценко — Старява — Хирів — Нижанковичі —

Перемисьль чотирьох регіональних міжнародних поїздів.

Максим Козицький наголосив, що Львівщина зацікавлена в подальшій розбудові прикордонної інфраструктури, зокрема у створенні ще й пункту пропуску «Лопушанка — Міхновець», адже це покращить сполучення між Польщею та Україною, розвантажить інші КПП, сприятиме покращенню співпраці мешканців прикордонних територій і розвитку туризму. Таку зацікавленість підтвердила й Тереза Кубас-Гуль.

«Продовжуємо розвивати логістику з країнами-союзниками, й розбудова прикордонної дорожньої інфраструктури — це один із пріоритетних напрямків діяльності Служби відновлення та розвитку інфраструктури у Львівській області, — наголосив начальник служби Олег Береза. — На автодорозі Т-14-18 Нижанковичі — Самбір — Дрогобич — Стрий, яка веде до пункту пропуску, торік проведено капітальний ремонт ділянки Нижанковичі — Самбір. Роботи здійснювали в межах надзвичайно важливого для Львівщини міжнародного проекту, адже за кредит Республіки Польща на умовах взаємодопомоги ми відновлюємо фактично найбільш зруйновані дороги прикордоння. Так само ремонтували дорогу Т-14-04 Червоноград — Рава-Руська. Маємо вже відновлені дороги Т-14-20 Яворів — Грушів та ділянку автошляху Т-14-01 КПП «Смільниця» — Старий Самбір. Відновлюємо не лише проїзну частину, а й усі штучні споруди, тож покращуємо транспортно-експлуатаційний стан автомобільних доріг, що сприяє розвитку соціально-економічних зв'язків із країнами ЄС».

Підготувала Людмила СТРАЖНИК.

На знімку: новий пункт пропуску в Нижанковичах. Фото прес-служби ОВА.

Колишній президент Монголії іронізує з російського диктатора

Експрезидент Монголії Цахіягін Елбегдорж опублікував у соцмережі X (Twitter) мапи XIII—XVII століть, де територія росії входить до складу Монгольської імперії.

«Після інтерв'ю путіна я знайшов історичну карту Монголії. Не хвилюйтеся, ми мирна та вільна нація», — іронізує Цахіягін Елбегдорж зі слів путіна в інтерв'ю Карлсону, що росія претендує на території України, бо та колись входила до складу російської імперії.

Якщо дотримуватися логіки диктатора, то територія росії в XIII—XVII століттях перебувала в складі Монгольської імперії — і тепер її доведеться повертати.

З перших днів російської агресії експрезидент Монголії виступив на підтримку України і закликав росіян уникати мобілізації та не брати участі у злочинній війні, а бурятів, калмиків та тувинців — емігрувати до Монголії.

Цахіягін Елбегдорж та його дружина Хажидсуренгін Болормаа у 1983—1988 роках навчалися у Львові. Він — на факультеті журналістики військового інституту (нині — Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного), вона — на географічному факультеті Львівського державного університету імені Івана Франка.

«Я дуже люблю Львів. Тут я познайомився зі своєю майбутньою дружиною. Наш старший син також народився у Львові», — розповідав у 2011-му президент Монголії Цахіягін Елбегдорж під час державного візиту до Львова, де йому вручили диплом почесного доктора Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного.

Після закінчення навчання він працював журналістом в Улан-Баторі, тричі обирався до парламенту країни, двічі був прем'єр-міністром. У 2009—2017 роках двічі обирався президентом Монголії. Він став одним з ініціаторів демократичних реформ. Як політик виступав за демократичні перетворення та законодавчо закріпив у Монголії свободу слова і публічних демонстрацій. Заснував першу в країні незалежну газету «Демократія».

Другу вищу економічну освіту здобув в університеті Колорадо (США), має ступінь магістра бізнес-управління урядової школи імені Дж. Кеннеді Гарвардського університету.

З дружиною виховують 25 дітей, з яких 21 — прийомна.

Цахіягін Елбегдорж народився 1963 року в містечку Зерег і був наймолодшим з восьми синів у сім'ї звичайного пастуха. Опубліковані під час військової служби вірші стали перепусткою на навчання у Львівському військово-політичному училищі, яке закінчив на відмінно, лише з однією четвіркою.

Нагороджений орденом князя Ярослава Мудрого за визначний особистий внесок у зміцнення міждержавних відносин з Україною.

Богдан КУШНІР.

Завдяки небайдужим до минувшини України та ріднокраю, які діляться із заповідником своїми колекціями артефактів, у Дубенському замку відкрили одразу дві нові експозиційні вітрини. Нумізматичний розділ виставки «Карбована історія» поповнили монети «Збройні Сили України», викарбувані у 2018—2023 роках. Почесне місце в експозиції знайшли й поштові марки на тему «Підпільна пошта України». Їх передав дубенчанин Михайло Мельниченко, повідомляє директор Державного історико-культурного заповідника міста Дубно Леонід Кічатий

Митрополита, ладного битися з московитами, покарали забуттям на століття

ПОВЕРНЕННЯ ВКРАДЕНОЇ ПАМ'ЯТІ

Імперія зла цілеспрямовано роками, десятиліттями, віками знищувала пам'ять про наших національних героїв, обривала їхні імена, чіпляючи ярлики зрадників і негідників, спалювала портрети, плондрувала могили і рівняла їх із землею. Майже 300 років залишалася невідомим і місце останнього спочинку митрополита Київського, Галицького і всієї Русі, до отримання Томосу, останнього екзарха Вселенського патріарха та головного сподвижника святого Петра Могили Сильвестра Косова. Помер визначний інтелектуал свого часу, який відмовився скласти присягу на вірність московському цареві у 1654 році і категорично не прийняв Переяславської угоди, ніколи «не бив чолом, не писав і не шукав собі милості царської», у 1657-му.

Московський уряд не пробачив і того, що митрополит відмовився прислати на присягу своє оточення — київське духовенство, шляхту, слуг і дворових людей, заявивши, що «вони є вільними людьми і він не буде примушувати їх присягати цареві». Окрім того, митрополит звертався до польського короля Яна Казимира з проханням визволити Київ від «московських людей» та подав до сейму Речі Посполитої протест проти угоди з царем, яку не підтримав і архимандрит Києво-Печерської лаври Йосиф Тризна, на що жалівся царський посол боярин Василь Бутурлін. Переяславську церемонію освятили тільки місцеві попи на чолі з соборним протопопом і дяконом.

Коли царські вояводи вирішили поставити нову фортецю на землях, які належали київським монастирям і церквам — Святій Софії, Десятинній церкві і Михайлівському монастирю, та доводили, що іншого місця для укріплення «від приходу польських і литовських людей» немає, а цар на заміну дасть інші землі, митрополит заявив, що земля біля Софії належить йому і нехай бояри ставлять острог верст за 20 під Києвом, а за це місце він стане з московитами битися: «Бо хоча гетьман з усім Військом Запорозьким і піддався царю, він, митрополит, з усім Собором бити чолом государю не послав. І живе він з духовними людьми сам по собі під нічим владою». Тодішній документ цитує слова Сильвестра Косова: «Радше померти, аніж присягнути цареві».

Розплатою за бунтівний характер «останнього екзарха», який був дуже незручним для конструкторів переяславської легенди, стало його тривале забуття. Про те, як імперія викреслювала з історії його ім'я й подвижництво, розповідає співробітник Національного заповідника «Софія Київська», кандидат історичних наук Ігор Нетудихаткін під час презентації виставки «Стовп цнот» проти царя: київський митрополит

Сильвестр (1647—1657)», підготовленою заповідником у партнерстві з Центральним державним історичним архівом України з нагоди 370-ї річниці Переяславської ради.

Розміщена експозиція у Софійському соборі саме на тому місці, де 367 років тому опустили в землю тіло поборника незалежної української церкви й української держави.

Дослідник каже, що місце поховання «незручного» для російської імперії митрополита, якого неохоче згадувала і в радянські часи офіційна «софійська історіографія», століттями не було визначене. Його підземний склеп археологи відшукали у Михайлівському приділі собору лише у 1936 році.

«Сильвестра Косова забули свідомо, — каже Ігор Нетудихаткін. — Коли у 1936-му розпочалися розкопки, археологи спустилися до рівня XI століття і знайшли склеп, де був похований Сильвестр Косів. Виходець із родини священника, на той час співробітник Інституту матеріальної культури Всеукраїнської академії наук Теодосія Мовчанівський визначив, що це поховання митрополита Сильвестра, про що занотував у своєму щоденнику археологічних розкопок у Софійському соборі».

Мовчанівський писав: «Підлога в SO стороні трансепта (Михайлівського приділу. — Ред.) пробита ямою склепу С. Косова, що був тут похований у 1657 році».

«Більш детальної інформації про те, що саме побачив археолог у склепі «останнього екзарха», його уривчастий щоденник не дає, — наголошує Ігор Нетудихаткін. — На горішній кришці труни срібними цвяхками була вибита титулатура «Сильвестр Косів, митрополит Київський, Галицький і всієї Русі, Екзарх Святійшого Апостольського Константинопольського трону». Ці цвяхки — один з експонатів виставки.

Сенсаційне відкриття Теодосія Мовчанівського поховали на полицях фондів. Лише зараз за допомогою інвентарних книг

археолога вдалося відновити історичну справедливість. Демонструючи відреставрований параман, елемент чорного одягу Сильвестра Косова, Ігор Нетудихаткін наголошує: «Я маю надію сьогодні закрити дискусійне питання щодо поховання митрополита».

Показово, що до нашого часу не дійшло жодного портрета «незручного» для москви екзарха.

«У Софійському монастирі була велика портретна галерея, яка до нашого часу збереглася лише частково. Останки перебувають у фондах Національного заповідника «Києво-Печерська лавра», і портрета Косова там немає. Можна зробити висновок, що, на жаль, саме його портрет до цього часу не зберігся. Складається враження, що його вилучили, решту могли поновлювати, а портрети Косова — ні. Тобто він був не зовсім зручною історичною постаттю», — наголосив історик.

Ще одним свідченням боротьби імперії з українськими діячами є факт замовчування його праці на духовній ниві першим дослідником Софії Київської, автором ґрунтового твору «Описание Киево-Софійського собора и Киевской иерархии» (1825) митрополитом Євгенієм Болховітиновим. Ігор Нетудихаткін зазначає, що влада не згадує у своїй праці Сильвестра Косова не випадково і знову підкреслює, що його забули свідомо.

«Останній екзарх» і сьогодні становить загрозу імперській

політиці росії. Священник Георгій Коваленко зазначає, що «маємо завдячувати Сильвестру Косову Томосом». Він, незважаючи на вмовляння і погрози московських бояр, обстоював незалежність української православної церкви та її перебування в юрисдикції Вселенського патріарха. Спількуючись з царським послом Бутурліним, митрополит наголошував на минулому Києва як «первопрестольного града» давніх руських князів, які надали Київській митрополії різноманітні права й привілеї. Так він підкреслював, що київська православна традиція набагато давніша за московську, вказував на єдність із Вселенським патріархатом, яку митрополит хотів зберегти.

Сильвестр Косів, як і Петро Могила, який запросив автора багатьох богословсько-полемічних творів, таких як «Дидакалія» — наука про святі тайни, «Екзегезис» — твір про початки Києво-Могилянського колегіуму, аналітичної праці «Патерикон», на посаду префекта і професора риторики Київської лаврської школи, був прихильником західної орієнтації та людиною політичної культури Речі Посполитої. За дорученням гетьмана Богдана Хмельницького сприяв затвердженню у сенаті Зборівської угоди 1649 р., у якій йшлося не лише про збереження козацьких прав, вольностей і привілеїв, зокрема незалежного козацького суду, а й окрему територію для Запорозького Війська, тобто Української держави, яка утворилася під час національно-визвольної війни.

Раніше, 23 грудня 1648 року, Сильвестр Косів разом з Єрусалимським патріархом Паїсієм урочисто вітав під час в'їзду в Київ Богдана Хмельницького під булавою якого козацтво перемогло у битвах під Жовтими Водами, Корсунем і Пилявцями. У вітальній промові патріарх називав гетьмана «пресвітлим володарем і князем Руси», захисником православ'я, порівнював з імператором Костянтином. Після чого посадив гетьмана у свої сани і так вони в'їхали у місто через Золоті ворота. На честь дня народження Богдана Хмельницького патріарх провів богослужіння у Софійському соборі, під час якого гетьману було відпущено усі гріхи — наявні і майбутні. Така процедура була необхідним елементом коронації європейських володарів.

«Сильвестр Косів був не лише свідком, а й учасником акту православного вінчання на царство провідника національно-визвольної боротьби. «Патріарх Паїсій привіз митру для коронації Богдана Хмельницького, — каже Ігор Нетудихаткін. — Так підкреслювалося, що суверен має право на створення держави».

Після Переяславської угоди завдяки митрополиту Сильвестру та його однодумцям українська православна церква більш як 30 років залишалася незалежною від москви. І це теж киевоцентричному церковному діячеві, по смерті якого вийшов друком похвальний панегірик «Стовп чеснот знаменитих в Бозі спочилому Сильвестра Косова», де підкреслені його терпеливість, мудрість і пастирська чутливість, імперія не пробачила. Як і тим, хто знав правду про події середини XVIII ст. На початку 1938 року археолога Теодосія Мовчанівського заарештували за звинуваченням у причетності до «антирадянської націоналістичної організації». 10 травня за виromo нквс його розстріляли у Лук'янівській в'язниці Києва. Роком раніше був страчений художник Микола Івасюк, який зобразив Сильвестра Косова на полотні «В'їзд Богдана Хмельницького до Києва у 1649 р.».

Відтепер відвідувачі Софійського собору мають унікальну можливість побачити предмети з гробниці Сильвестра Косова на місці його поховання та дізнатися багато цікавого про людину, яка творила нашу історію. Виставка триватиме до 1 березня 2024 року.

Світлана ЧОРНА.

На знімку: під час відкриття виставки, Ігор Нетудихаткін у центрі.

Фото Георгія ЛУК'ЯНЧУКА.

Стерті імена

У довжелезному списку українських діячів культури та науки, знищених російською імперією не лише фізично, а й вирваних з історії, стертих з пам'яті покоління, — архієпископ Української автокефальної церкви Нестор (Шарайівський).

У 1929 році, коли над Україною вже витали чорні хмари сталінських репресій і атеїзму, від повного зубожіння і голоду влада ка помирає. Для радянської влади, однопартійної тоталітарної системи з концепцією великодержавного націоналізму, владики Нестор був чужою людиною. Людиною, яка не вписувалася у лекала комуністичного «раю» на крові міль-

йонів жертв, була із категорії «врагов народа». Уродженець Чигиринщини, козацького краю, після закінчення Київської духовної академії здобув ступінь кандидата богослов'я. Від 1917 року — активний учасник створення Української автокефальної православної церкви. 20 березня 1917-го на пастирських зборах був обраний до Центральної Ради. Співзасновник «Братства Воскресіння Христового», на установчих зборах якого проголошено необхідність автокефалії для української церкви, анексованої московією у 1686 році.

У травні 1919-го владики Нестор бере участь у першому

богослужінні українською мовою у церкві святого Миколая у Києві, у липні — у відправі першої літургії в тисячолітньому Софійському соборі. У 1926 році, після арешту митрополита Київського і всієї України Василя Липківського, якого академік Агатангел Кримський називав «апостолом українського релігійно-національного відродження», архієпископ Нестор став фактичним виконувачем обов'язків глави церкви.

У 1929-му замороженого голодом святителя за рішенням Всеукраїнської Православної Церковної Ради поховали біля стіни Михайлівського приділу Софійського собору.

«Окупаційна влада не давала дозволу на похорон біля Софії, розглядався варіант поховати

владику Нестора на Лук'янівському цвинтарі, але російсько-більшовицькі окупанти перелякалися, що похорон на Лук'янівському цвинтарі перетвориться на «мітинг українського націоналістичного елементу». Врешті мученика і сповідника віри поховали біля стіни Софійського собору», — зазначає релігієзнавець Андрій Ковальов.

У 1934 році радянська влада розпорядилася прибрати з-під стін храму надгробну плиту, а могили владики класти бруківкою. Нині ця плита зберігається в Національному заповіднику «Софія Київська».

Не набагато пережив свого соратника і Василь Липківський, який казав: «Влада скоро спостерегла, що Українська

автокефальна православна церква виростає в міцну і для влади небезпечну гору, вона проголосила себе «автокефальною», незалежною від московського церковного руху, а незалежність церковна криє в собі думку і про незалежність державу; вона дуже захоплює народ... вона нарешті є національна, виховує народ в національній свідомості, а радянська влада проти всякої національної свідомості, особливо української». У 1937-му у віці 73 років Василя Липківського розстріляли. Де його могила — невідомо. Відоме лише місце поховання — Биківнянський ліс під Києвом, колись спецділянка нквс.

Світлана ЛЕЛІТКА.

Живопису навчала не тільки академія, а й війна

Олег Дробочкий з Тернопільщини мріяв навчатись у художній академії. Хист до малювання виявився у ньому рано. Здавалось, у талановитого молодого чоловіка попереду прекрасне творче майбутнє. Та виявилось, що свої роботи він писатиме не лише в академічних класах, а й в окопах на війні. А замість почесних звань заслужить позивний «Художник».

Те, що встиг там побачити й пережити, лягло в основу його робіт, котрі демонструються на виставці у Тернополі.

На жаль, художнику вже ніколи не вдасться самому представити їх. Війна забрала його життя. Але, хоч як би трагічно це звучало, вона дала йому можливість побачити світ в інших фарбах.

Замість Олега його роботи представила мама, близькі та рідні йому люди. Мати вкотре згадала, як змалку син любив малювати. Тож віддала хлопчика до художньої школи. А коли навчався у Кременецькому коледжі імені Т. Шевченка на відділенні образотворчого мистецтва, там провели його першу виставку.

Згодом здійснилась мрія — закінчив

Львівську академію мистецтв. Але тоді вже розумів, що життя вимагає бути не тільки художником, а й воїном.

Дівчина Олега Юлія за життя хлопця була його музою. Після загибелі — вірною шанувальницею. Вона переглянула, що картини про війну — це намагання Олега показати та переосмислити те, що людина проживає в епіцентрі жорстоких смертельних подій.

Для тих, хто бачив роботи Олега до того, як він став у військовій стрій, було очевидним, що в них змінилися не тільки сюжети, а й настрій та колір: замість веселкових фарб дедалі частіше почали з'являтися червоні та чорні. Та попри це в них відчувалась сила і спрага до життя.

Бої, спустошена ворожими обстрілами земля, загибель побратимів — усе це не перекреслило бажання малювати. І якщо товариші просили у близьких та волонтерів надіслати їм речі та спорядження, яке допоможе жити, Олег завжди хотів бачити у посилках фарби й полотно.

Шойно видавалась вільна хвилина, він брався за пензель. Не шукав сюжети: все навколишнє було таким разючим, що він не міг

не залишити ці образи війни на полотні. В них немає романтизації. Вони без ретуші та прикрас. На них — кров, біль, страх і бажання вижити в пеклі війни.

Він лиш починав свій творчий шлях, і мистецтвознавці не встигли оцінити роботи художника. Зате брат Денис підмітив, що в них добре видно зміни, які відбувались і в творчості Олега, і в ньому самому.

Спочатку був цикл «Донецький аеропорт»

— це саме ті картини, що представлені на виставці. Потім дедалі частіше почали з'являтися автопортрети та зображення військової техніки. Здавалось, увесь світ сконцентрувався саме на цьому. І це справді так, бо цінності війни зовсім інші, ніж мирного життя. А потім на картинах стало дедалі більше силуетів загиблих людей і навіть різних частин тіл...

Це війна. Олег зробив усе, що міг, аби вона швидше закінчилась. За це віддав життя. Він загинув у свої 26 при артобстрілі неподалік Бахмута.

Але його картини живуть далі. Він часто казав, що мистецтво захищає, а нині є інше завдання. В руках Олег тримав і зброю, і пензель. У душі був воїном і художником. Таким залишився назавжди.

Ірина ПОЛЬОВА.

Тернопільська область.

Фото зі сторінки Олега Дробочкого у Фейсбуці.

Спілкування без фінансування

Літературно-художній журнал «Світло спілкування» презентували у Житомирській обласній універсальній науковій бібліотеці імені Олега Ольжича. Розмова з читачем на його сторінках триває двадцять років, серед дописувачів — автори з різних куточків України та з-за кордону. Лейтмотивом чергового, тридцять третього, випуску стала тема «Ціна Перемоги». А камертонами, які налаштовують на сприйняття матеріалів, обрано вислови Степана Бандери та військовослужбовця Андрія Бухала.

Привертає увагу оформлення часопису. Цього разу ілюстратором випуску став житомирський художник Максим Калінчук. З 2013 року він прикутий до ліжка, але удар долі не зламав хлопця. Навпаки — він малює акриловими фарбами, тримаючи пензля у зубах. Дізнатися більше про Максима можна в журнальній рубриці «Давайте познайомимось».

Почесний гість презентації — уродженець Житомирщини, голова Національної спілки письменників України, головний редактор «Української літературної газети» Михайло Сидоржевський.

— Я знайомий з журналом, у ньому доладний контент і потужна фактура. Це свідчення високого літературного смаку. І це не просто часопис, він навколо себе концентрує людей просвітлених, які розуміють, що відбувається в Україні та довкола неї. Аналоги є в нашій історії, зокрема в XIX сторіччі, коли саме так збиралися громадами за інтересами, як нині навколо цього видання. Це дуже важливо сьогодні, коли в суспільстві відбуваються надзвичайно драматичні процеси, пов'язані з війною, — каже Михайло Сидоржевський. — У журналі подано уривок однієї з моїх майбутніх книжок — «Солотвинський словник». Нині я колекціоную старі слова, які чув у дитин-

стві від мами і тата, літніх людей у селі. Пригадую, записую, пов'язую зі спогадами, шукаю в словниках. Підозрюю, що є небагато слів, локальних саме для Солотвина.

Хвилиною мовчання присутні вшанували всіх померлих авторів, зокрема й бійців, які є співтворцями журналу.

Слово взяв редактор «Світла спілкування», письменник, учасник бойових дій Григорій Цимбалюк. Він зазначив, що у неймовірно складний час видання продовжує виходити:

— Це мене зворушує неймовірно. У нас немає жодної копійки фінансування, а журнал незбагненним чином бачить світ. Я не можу цього зрозуміти. За час повномасштабної війни це вже третя презентація.

Зазначимо, що видання номеру підтримали письменниці Світлана Гресь, науковець Геннадій Махорін, бандурист Яків Черногуз, сестра загиблого Героя Олега Чередиченка Світлана Воротнікова, викладач Олександр Батанов та інші небайдужі.

Своїми роздумами про роль часопису в культурно-мистецькому житті поділилася голова обласної організації Спілки письменників України Світлана Гресь.

— Журнал нам дає нові обличчя в літературі. Більшість, хто тут друкувався, стали письменниками, мають високі нагороди. Серед присутніх у залі є ті, хто подавав свої твори у журнал. Вони буквально нещодавно прийняли до Спілки письменників: Євгенія Юрченко, Марія Зіновчук, Юрій Ясінський, Ольга Бортнікова. Я думаю, що нині досить престижно публікуватися в «Світлі спілкування», бо його читають і за межами України.

Несподіванкою заходу стало оголошення про премію за найкращий пе-

реклад українською мовою творів класика світової літератури, нашого земляка Володимира Короленка. З музичними вітаннями виступили гітаристи Лариса Бойко, Костянтин Гай та Юрій Іванець. Зазначимо, що духовним батьком «Світла спілкування» був письменник Євген Концевич, який казав: «Ви підняли в журналі дуже високу духовну планку, тепер маєте її тримати!». Справді, презентований тридцять третій випуск гідно підтверджує високий духовно-естетичний рівень журналу.

Людмила ЛОБАЧОВА.

Житомирська область.

Фото надано автором.

Жива бібліотека в Миколаєві

У Центральній міській бібліотеці ім. М. Л. Кропивницького за підтримки громадської ініціативи «Історики на day off» відбувся захід «Жива бібліотека: Юрій Котляр».

У книгозбірні зазначають, що такі зустрічі спрямовані на популяризацію історії обласного центру, його культури серед міської молоді, вимушено переміщених громадян, жителів миколаївської громади. Проект започатковувався завдяки програмі Urshift. Нині вона реалізується в Миколаївській області громад-

ською організацією «Потрібні тут» за співпраці з ЮНІСЕФ і фінансової підтримки уряду Японії.

«Ми з командою зібрались для того, щоб залучити містян, молодь. Хоча ідея живе серед будь-яких вікових категорій, незалежно від статі й віку, інших ідентифікаторів. Чи буде це тільки про істо-

рію, про минуле — ні. Насправді на своїх заходах ми поєднуємо і щось про майбутнє, і намагаємося в цю павутину історії вплести щось новітнє, щось про розвиток, ту культуру, котра була й раніше», — каже проєктний менеджер громадської ініціативи «Історики на day off» Микита Короткий.

Цього разу лектором живої бібліотеки був Юрій Котляр, перший проректор, професор кафедри історії Черно-

морського національного університету ім. Петра Могили, доктор історичних наук. «Історія рідного краю — дуже важлива складова культурної спадщини кожного громадянина. Її знання допомагають розуміти, які події та процеси вплинули на формування та становлення тієї чи іншої місцевості, того чи іншого міста та які виклики й проблеми стоять перед громадою сьогодні», — зазначив історик.

Олена ІВАШКО.

Миколаївська область.

Кажуть, що частіше за Мартіна Мак-Дона у світі ставлять на сцені тільки Шекспіра

ПРЕМ'ЄРА

Душа, що шукає виходу
П'єсу оскароносного
Мартіна Мак-Дона
«Самотній Захід»
уперше поставили
на сцені запорізького
міського
театру-лабораторії Vie

Це зробив відомий режисер-експериментатор, заслужений діяч мистецтв України Віктор Попов у межах платформи «Дім актора» — так відбулося й творче повернення митця до рідного міста.

Кажуть, що частіше за Мартіна Мак-Дона у світі ставлять на сцені тільки Шекспіра. Його вважають одним із найвидатніших драматургів сучасності, що здійснює переформатування театру. Тексти визнають блискучими та геніальними.

— Для масової публіки він більше відомий своїми сценаріями до фільмів «Сім психопатів», «Залігти на дно в Брюгге» та «Три білборди за межами Еббінга, Міссурі», — зазначають у театрі.

Спеціально для вистави на сцені побудували житлову кімнату, в якій відбувається вся дія. Герої п'єсача, курять та сваряться між собою. Все, як у реальному житті, яким його знає Мартін Мак-Дона.

«Працювати з драматургією Мартіна Мак-Дона — це щось неперевершене. При тому насправді дуже важко втілити у життя ту кількість сенсів, які було закладено автором у його п'єси. Тут і буденність, і сприйняття її такої, як вона є, або боротьба з нею. Дуже цікаві філософські мотиви», — каже виконавець ролі Колмена Коннора Андрій Верман.

За сюжетом, двоє братів живуть, аби шкочити один одному. Суть їхнього існування — ненависть і ворожнеча. Тож місцевий священник інколи замислюється, чи не опинився він у пеклі?

«Це така собі душа, яка шукає каяття і виходу із цієї п'єси і з цього світу. Священник дбає більше не за свою душу, а за душі всіх тих людей, котрі перебувають на цьому острові, в цьому місті, і врешті-решт він втрачає віру в самого себе», — розповів виконавець ролі отця Велша Ростислав Анасійчук.

Віктор Попов відносить твор до золотого фонду сучасної драматургії: «Бо автор дуже тонко відчуває сьогодення. Хоча п'єса написана в 1997 році, теми віри, її втрати та пошуки людиною — все це загострилося з часом ще більше. Тому на сьогодні у нас є така пропозиція до роздумів у формі цієї п'єси».

...Уже в першому акті глядачі бачать рушницю. За законами жанру, постріл з неї обов'язково буде далі.

Роман ВОЛОДИМИРОВ.

Запоріжжя.

На знімку: сцена з вистави.

Фото надано театром.

Сьогодні в Україні прогнозується невеликий дощ, лише на сході та заході без опадів. Температура повітря протягом доби 1—7 градусів тепла, у південній та східній частині вдень — 8—13 вище нуля. Вітер північно-західний, 5—12 м/с

■ **1866.** Народився Микола Василенко — український вчений-історик, громадський та політичний діяч. ■ **1873.** Народився В'ячеслав (Вацлав) Клочковський — український та польський військовий діяч, контрадмірал, командувач Чорноморського флоту Української Держави, головний командир портів Чорного і Азовського морів. ■ **1897.** Помер Пантелеймон Куліш — український письменник, фольклорист, етнограф, перекладач, критик, редактор та видавець, громадський діяч. ■ **1930.** Народився Георгій Якутович — український митець-графік, ілюстратор, майстер лінориту, деревориту й офорту, художник кіно, художник-постановник.

СПОРТ

Ще один рекорд

Теніс. Уперше в історії одразу чотири українські гравчині потрапили до топ-30 світового рейтингу.

Першою ракеткою України залишається Еліна Світоліна (WTA 20). Слідом за нею йде Даяна Ястремська (26-та позиція). Трохи нижче — Марта Костюк (WTA 29) та Ангеліна Калініна (WTA 30).

Тільки в Чехії більше тенісисток у найсильнішій тридцятці — 5, а в США так само, як і в Україні, — 4.

Наприкінці січня наші представниці також встановили рекорд. Тоді одразу 5 українок було у топ-35 WTA. І от нове вельми приємне досягнення.

Скромно здолали чемпіона Латвії

Футбол. Контрольний матч на зборі в Туреччині. 12 лютого.

«Динамо» (Україна, Київ) — РФШ (Латвія, Рига). 1:0. Гол: Шапаренко, 69 (п).

«Динамо»: Моргун (Бушан, 46), Гусев, Дячук, Сирота, Дубінчак, Шепелев, Шапаренко, Царенко, Беніто, Діалло, Супруга; на 71-й хвилині на полі з'явилася ціла група нових виконавців. І склад киян став таким: Бушан, Караваєв, Дячук, Михавко, Вівчаренко, Бражко, Буяльський, Волошин, Ванат, Кабаєв, Пономаренко. **Тренер** — Олександр Шовковський.

Долго зустрічі вирішив один епізод. Воратар рижан зачепив за ноги Беніто. І рефері справедливо призначив 11-метровий. Пенальті легко і впевнено реалізував Шапаренко.

А тим часом півоборонець «Динамо» та збірної України Андрій Ярмоленко повернувся до тренувань із м'ячем у загальній групі. Він перебуває поза грою із жовтня минулого року, коли переніс операцію та проходив відновлення.

У нинішньому сезоні Ярмоленко зіграв 9 матчів за динамівців, у яких забив 4 м'ячі та віддав результативну передачу.

Відомо, коли і з ким

Хокей. Збірна України зіграє у фінальній частині кваліфікації на Олімпіаду-2026 з хокею.

Як відомо, підопічні Дмитра Христинича виграли етап відбору у місті Сосновець (Польща). Вони переграли всіх опонентів — з Республіки Корея (4:0), Польщі (3:2) та Естонії (5:3).

«Емоцій багато, вони всі позитивні. Добре, що ми виграли групу та вийшли до нового етапу. Зробили крок до нашої мрії. Матч із Польщею дав нам емоційний поштовх. Усе зробили правильно. Дякую хлопцям. І дякую ЗСУ, що ми можемо грати та виступати на міжнародній арені», — сказав Христинич.

Склад груп у фіналі кваліфікації Олімпіади-2026:

Група D. Словаччина, Казахстан, Україна. Зазначимо, що білорусь, яка мала виступати у цій групі, залишається відстороненою від змагань до 2025 року. Це рішення ІІНФ.

Група E. Латвія, Франція, Австрія, Японія.

Група F. Данія, Норвегія, Словенія, Велика Британія.

Матчі вирішальної стадії триватимуть з 29 серпня до 1 вересня 2024 року.

Підготував Геннадій БРАНИЦЬКИЙ.

720 діб терору та обстрілів...

ФРОНТ

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Вночі російські терористи атакували Україну, застосувавши 23 БпЛА, з них Силами та засобами протиповітряної оборони було знищено 16.

Авіаційних ударів російських окупантів зазнали: Віймка, Клішівка, Нью-Йорк, Олександропіль, Авдіївка, Ласточкине, Новокалинове, Костянтинівка, Новомихайлівка, Парасковіївка, Старомайорське Донецької області, Новодарівка, Гуляйполе, Роботине Запорізької області, Крупиця, Кринки, Берислав Херсонської області. Під артилерійським вогнем російських загарбників опинилися понад 110 населених пунктів.

На Сіверському та Слобожанському напрямках противник зберігає військову присутність у прикордонних районах, проводить активну диверсійну діяльність, нарощує щільність міно-вибухових загороджень уздовж державного кордону в белгородській області.

На Куп'янському напрямку наші захисники відбили 2 атаки ворога поблизу Синьківки та Табаївки Харківської області. На Лиманському — відбили

3 атаки біля Тернів та Веселого на Донеччині. На Бахмутському напрямку — 7 атак окупантів неподалік Богданівки, Іванівського, Андріївки та Клішіївки Донецької області.

На Авдіївському напрямку українські захисники продовжують стримувати ворога, який не полишає спроб оточити Авдіївку. Наші воїни стійко тримають оборону, завдаючи загарбникам значних втрат. 22 атаки ворога відбили в районі Авдіївки та ще 7 атак — біля Тоненького та Невельського.

На Мар'їнському напрямку українські воїни продовжують стримувати противника поблизу Георгіївки, Побоє та Новомихайлівки Донецької області, де відбили 35 атак. На Новопавлівському та Запорізькому — по одній атаці окупанта.

На Херсонському напрямку попри значні втрати ворог не полишає спроб вибити українські підрозділи із займаних позицій і двічі безуспішно штурмував наші позиції.

Водночас українські воїни продовжують активними діями завдавати окупантам втрат у живій силі та техніці, висна-

Ще один донат кров'ю зробили поліцейські з Полтавщини

У регіоні триває ініційована керівництвом обласного главку поліції безстрокова донорська кампанія на підтримку Сил оборони України.

Цього разу кров для порятунку життів та лікування поранених бійців здавали працівники відділення поліції № 4, розташованого у місті Зінків однієїменної громади. Задля того, щоб поділитися життєдайною рідиною, вони прибули на обласну станцію переливання крові.

Перед процедурою забору крові, яку виконували фахівці з дотриманням усіх фахових

вимог і санітарно-гігієнічних норм, правоохоронці пройшли відповідну реєстрацію. Водночас вони здали аналізи, необхідні для визначення медичних параметрів і протипоказань.

Зрештою, з кожного донора-поліцейського взяли по 450 мілілітрів крові. Добродійці у погонах вважали її своїм донатом у наближення нашої спільної Перемоги над лютим ворогом.

Василь НЕІЖМАК.
Полтавська область.

Фото з сайту
Головного управління
Нацполіції в області.

МАЛЮНОК ДНЯ

Инь і пинь: п'ятдесят відтінків темряви.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Орієнтовні втрати ворога за добу: 1090 окупантів, 8 танків, 27 бойових броньованих машин, 19 артилерійських систем, 1 засіб ППО, 30 БпЛА, 24 автомобілі та 4 одиниці спецтехніки.

Вірте у Збройні Сили України! Ми переможемо! Слава Україні!

Юлія ДОЛЯ.

Безпліддя лікуватимуть у діагностичному

На Рівненщині за державні кошти лікуватимуть безпліддя. Таку послугу надаватимуть у Рівненському обласному клінічному лікувально-діагностичному центрі ім. В. Поліщука і цей новий пакет програми медичних гарантій НСЗУ.

«Ставка за новим напрямом з лікування безпліддя для лікарень становить 60 324 гривні за послугу. Лікування можливе і амбулаторно, і на умовах денного чи звичайного стаціонару — залежно від призна-

чень лікаря. Медичний заклад гарантує конфіденційність. Згідно із законтракованим договором з НСЗУ медичний заклад забезпечує пацієнтів необхідними лікарськими засобами для проведення всіх етапів лікування безпліддя», — зазначив перший заступник голови Рівненської ОДА Сергій Подолін.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Фото надано
діагностичним центром.

Засновник — Верховна Рада України
Свідцтво про реєстрацію періодичного
друкованого видання — КВ № 1
від 26.05.1994 р.

Газета виходить
5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка).
Передплатний індекс
на 2024 рік
40224

145,00 грн. — на місяць;
435,00 грн. — на квартал;
870,00 грн. — на пів року;
1740,00 — на рік.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф»,
04073 м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 91886

Видавець —
Державне підприємство
«Редакція газети «Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47,
вул. Петра Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-73;
відділ реклами — 503-61-92;

E-mail: mail@golos.com.ua —
загальний

reklama1@golos.com.ua —
відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Сайт — www.golos.com.ua

Відповідальні за підготовку номера:
Віталій СУДДЯ, Тетяна УВЕРОВА.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
► Рукописів не повертаємо.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Платні матеріали.

